

**CENTRUM SZKOLENIA POLICJI
W LEGIONOWIE**

ZAKŁAD SŁUŻBY KRYMINALNEJ

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE NR 202

Daniel Chodziński

PRZESZUKANIE OSÓB, POMIESZCZEŃ I RZECZY

LEGIONOWO 2020

**CENTRUM SZKOLENIA POLICJI
W LEGIONOWIE**

Zakład Służby Kryminalnej

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE NR 202

Daniel Chodziński

PRZESZUKANIE OSÓB, POMIESZCZEŃ I RZECZY

LEGIONOWO 2020

ISBN 978-83-62455-67-6

Opracowanie redakcyjne: Ewa Kowalska
Korekta: Katarzyna Olbryś
Skład: Lilianna Królak

Wydział Wydawnictw i Poligrafii
Centrum Szkolenia Policji w Legionowie

SPIS TREŚCI

PRZEDMOWA 5

1. ISTOTA PRZESZUKANIA 7

2. CELE PRZESZUKANIA 8

3. RODZAJE PRZESZUKANIA 10

4. PODSTAWY PRAWNE I FAKTYCZNE PRZESZUKANIA 11

5. DOKUMENTY UPRAWNIAJĄCE DO DOKONANIA PRZESZUKANIA 12

6. ZATRZYMANIE RZECZY 13

7. CZYNNOŚCI PRZYGOTOWAWCZE DO PRZESZUKANIA 14

8. ZASADY PRZEPROWADZANIA ZATRZYMANIA RZECZY,
PRZESZUKANIA OSOBY, POMIESZCZEŃ I RZECZY WEDŁUG KPK 17

9. OBOWIĄZKI POLICJANTA W ZWIĄZKU Z DOKONANYM PRZESZUKANIEM 18

10. WYMOGI TAKTYCZNO-TECHNICZNE PRZEPROWADZENIA PRZESZUKANIA 20

11. KOLEJNOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO WYKONYWANIA CZYNNOŚCI
PODCZAS PRZESZUKIWANIA 22

12. PRZESZUKANIE OSÓB, POMIESZCZEŃ, RZECZY Z UWZGLĘDNIENIEM
PRAW CZŁOWIEKA, ETYKI ZAWODOWEJ I POLITYKI
ANTYDYSKRYMINACYJNEJ 23

13. SPOSOBY POSTĘPOWANIA Z PRZEDMIOTAMI ZATRZYMANymi
LUB ZNALEZIONymi PODCZAS PRZESZUKANIA 25

14. UDOKUMENTOWANIE FAKTU PRZESZUKANIA OSÓB,
POMIESZCZEŃ, RZECZY ORAZ ZATRZYMANIA RZECZY 34

BIBLIOGRAFIA 35

PRZEDMOWA

Przedmiotem niniejszego opracowania jest jedna z częściej przeprowadzanych przez funkcjonariuszy służby prewencyjnej oraz kryminalnej czynność procesowa, polegająca na przeszukaniu pomieszczeń, osób i rzeczy oraz zatrzymaniu rzeczy.

Opracowany materiał dydaktyczny jest przeznaczony głównie dla uczestników szkolenia zawodowego podstawowego, należy jednak zaznaczyć, że zakres ujętej w nim problematyki jest skorelowane również z programem kursów specjalistycznych realizowanych w Centrum Szkolenia Policji w Legionowie.

Autor zdaje sobie sprawę, że opracowanie nie wyczerpuje w pełni wszystkich zagadnień związanych z czynnością procesową będącą jego przedmiotem, a stanowi jedynie naświetlenie tego problemu.

Poszerzenie wiedzy w tym zakresie wymaga zapoznania się z literaturą przedmiotu, m.in. komentarzami karnistów i orzecznictwem sądów. W materiale podkreślono, że wykonujący przeszukania funkcjonariusze powinni zawsze kierować się wynikającą z art. 7 Konstytucji zasadą praworządności.

Autor ma nadzieję, że treści zawarte w publikacji przybliżą i w znacznym stopniu ułatwią przygotowanie policjantów do realizacji przeszukania w toku wykonywania zadań służbowych.

Autor

1.

ISTOTA PRZESZUKANIA

Zgodnie z art. 297 § 1 pkt 5 kpk¹ jednym z celów postępowania przygotowawczego jest zebranie, zabezpieczenie i w niezbędnym zakresie utrwalenie dowodów. Policja zatem na podstawie przepisów ustawy o Policji i innych ustaw szczególnych jest zobowiązana do prowadzenia czynności mających na celu ujawnienie i zabezpieczenie dowodów na potrzeby sądu.

Do osiągnięcia ww. celu służą określone w prawie procesowym czynności, w tym zatrzymanie rzeczy i przeszukanie (osób, pomieszczeń, rzeczy, innych miejsc).

Przeszukanie jest czynnością naruszającą gwarantowane Konstytucją RP² prawa człowieka do nietykalności osobistej, nienaruszalności mieszkań i tajemnicy korespondencji. Jest środkiem przymusu procesowego, przeprowadza się je niezależnie od woli i zachowania się osoby oraz z ewentualnym użyciem siły niezbędnej do pokonania oporu tej osoby.

Biorąc powyższe pod uwagę, może być ono przeprowadzone jedynie w wypadkach określonych ustawą, zgodnie z celem tej czynności oraz z zasadami procesowymi, o których mowa w art. 227 kpk, a które są omówione w dalszej części materiału.

Kodeks postępowania karnego nie zawiera materialnoprawnej definicji przeszukania, pozostawiając to doktrynie i orzecznictwu, które dotychczas nie wypracowały jednolitego pojęcia³. Proponowane definicje zawierają istotne różnice, a ich źródłem jest przede wszystkim przedmiot, któremu mają służyć – kryminalistyka i proces karny. Słusznie twierdzi Z. Uniszewski, że definicje przeszukania, opracowane na użytek kryminalistyki, mogą eksponować i inne elementy niż te wynikające z zasad ostrożnej wykładni gramatycznej i celowościowej przepisów postępowania karnego. Opisy przeszukania, redagowane przez procesualistów prawa karnego, zawierają rozłożenie akcentów odpowiadające celowi tych komentarzy i nie muszą się pokrywać z celem wykładu kryminalistyki⁴.

Na potrzeby niniejszego opracowania przywołuję dwie definicje przeszukania. Pierwsza według Z. Czczota i M. Czubalskiego mówi, że **przeszukanie** to czynność procesowa mająca na celu znalezienie przedmiotów mogących stanowić określony rzeczowy środek dowodowy. Natomiast druga, opracowana przez M. Cieślak, definiuje **przeszukanie** jako przymusowy sposób przeszukiwania osób lub rzeczy dla celów procesu karnego⁵.

¹ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30).

² Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.).

³ A. Kaznowski, *Problematyka przeszukania mieszkania*, „Prokuratura i Prawo” 2010, nr 4.

⁴ *Blaski i cienie przeszukania. Węzłowe problemy procesowo-kryminalistyczne*, red. nauk. A. Opalska-Kasprzak, I. A. Jaroszevska, M. Powirska, Kortowski Przegląd Prawniczy Monografie, Olsztyn 2018, s. 157.

⁵ Tamże.

2.

CELE PRZESZUKANIA

Jedną z głównych dyrektyw dotycząca przeprowadzenia przeszukania, określona w art. 227 kpk, nakazuje, żeby przeszukanie lub zatrzymanie rzeczy było dokonane zgodnie z celem tej czynności.

Cele przeszukania określa art. 219 § 1 kpk i są one następujące:

- wykrycie osoby podejrzanej,
- zatrzymanie osoby podejrzanej,
- przymusowe doprowadzenie osoby podejrzanej,
- znalezienie rzeczy mogących stanowić dowód w sprawie,
- znalezienie rzeczy podlegających zajęciu w postępowaniu karnym,
- tymczasowe zajęcie mienia ruchomego osoby podejrzanej, jeżeli zachodzi obawa usunięcia tego mienia (art. 219 § 1 kpk w związku z art. 295 § 1 kpk),
- zatrzymanie paszportu lub innego dokumentu uprawniającego do przekroczenia granicy (art. 217 § 1 kk lub art. 219 § 1 kpk w związku z art. 277 § 1 i 2 kpk).

W celu znalezienia rzeczy wymienionych w art. 219 § 1 kpk i pod warunkiem określonym w tym przepisie oraz z uwzględnieniem zasad i granic określonych w art. 227 kpk można też dokonać przeszukania osoby, jej odzieży i podręcznych przedmiotów.

W dniu 27 sierpnia 2018 r. wszedł w życie nowy przepis – art. 598^{11a} ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego⁶, wprowadzony przez ustawę z dnia 26 stycznia 2018 r. o wykonywaniu niektórych czynności organu centralnego w sprawach rodzinnych z zakresu obrotu prawnego na podstawie prawa Unii Europejskiej i umów międzynarodowych⁷, zgodnie z którym przeszukania dokonuje się również **w celu ustalenia miejsca pobytu osoby podlegającej przymusowemu odebraniu, o którym mowa w art. 598¹–598¹⁴ kpc.**

Przepis ten uprawnia Policję do dokonywania przeszukania pomieszczeń i innych miejsc wyłącznie na polecenie sądu w postaci postanowienia wydawanego na wniosek kuratora sądowego, na które będzie przysługiwało zażalenie osobom, których prawa zostały naruszone.

Niezależnie od zażalenia na postanowienie sądu o dokonaniu przeszukania, na sposób prowadzenia przez policjantów przeszukania w celu ustalenia miejsca pobytu osoby podlegającej przymusowemu odebraniu, będzie przysługiwało zażalenie do miejscowo właściwego prokuratora⁸.

Należy pamiętać, że Policja dokonuje przeszukania TYLKO w celu ustalenia miejsca pobytu osoby podlegającej przymusowemu odebraniu, i że Policja NIE MA uprawnień do przymusowego odebrania osoby po ustaleniu jej pobytu.

⁶ Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, z późn. zm.

⁷ Dz. U. poz. 416.

⁸ Pismo nr KR-DŚ-2022/1491/2018/RW Biura Kryminalnego KGP z dnia 31 lipca 2018 r.

Ponadto z powyższej czynności OBLIGATORYJNIE będzie sporządzany protokół przeszukania w celu ustalenia miejsca pobytu osoby podlegającej przymusowemu odebraniu, a przebieg tej czynności NIE MOŻE być utrwalany przy wykorzystaniu urządzeń rejestrujących obraz lub dźwięk, gdyż przepisy kpc nie przewidują takiej możliwości.

Cel przeszukania jest określony również w § 159 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 kwietnia 2016 r. – Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury⁹: **zatrzymaniu w drodze dobrowolnego wydania lub odebrania albo po uprzednim przeszukaniu podlegają rzeczy mogące stanowić dowód w sprawie, które:**

- 1) służyły do popełnienia przestępstwa, np. narzędzia, którymi posługiwał się sprawca w celu dokonania czynu zabronionego;
- 2) były przeznaczone do popełnienia przestępstwa, np. narzędzia, którymi sprawca chciał się posłużyć do popełnienia przestępstwa lub przygotowywał w celu jego popełnienia; należy wziąć pod uwagę karalną formę stadialną przygotowania do przestępstwa;
- 3) zachowały na sobie ślady przestępstwa, np. ubranie sprawcy;
- 4) pochodzą bezpośrednio lub pośrednio z przestępstwa, np. rzeczy skradzione osobie pokrzywdzonej lub środki uzyskane z ich sprzedaży;
- 5) mogą służyć jako środek dowodowy do wykrycia sprawcy czynu lub ustalenia przyczyn okoliczności przestępstwa albo których posiadanie bez zezwolenia jest zabronione, np. notatki, zapiski, plany.

Przepisy art. 247 § 1 kpk, art. 295 § 1 kpk, art. 219 § 1 kpk mówią o „osobie podejrzanej”. Stosując wykładnię logiczną i rozumowanie *argumentum a minori ad maius* (argument od mniej do bardziej), należy przyjąć, że tym bardziej można wykonać czynności z udziałem podejrzanego – art. 71 § 1 kpk i oskarżonego – art. 71 § 2 kpk.

Z pewnością wyjaśnienia wymaga termin „osoba podejrzana”, który może być rozpatrywany na dwu płaszczyznach:

- 1) „osoba podejrzana”¹⁰ to taka, którą podejrzewa się o popełnienie przestępstwa (przypuszcza się, że je popełniła) na podstawie ujawnionych już wstępnie okoliczności czynu, ale co do której nie wydano jeszcze postanowienia o przedstawieniu zarzutów (jak również nie przesłuchano w charakterze podejrzanego, ustnie ogłaszając zarzut do protokołu) najczęściej z braku wystarczających dowodów pozwalających na skonkretyzowanie tych zarzutów; organ procesowy podejmuje w takiej sytuacji dalsze czynności procesowe w celu uzyskania dowodów popełnienia danego czynu przez osobę podejrzaną lub w celu wykluczenia jej sprawstwa;
- 2) „osoba podejrzana” to taka, wobec której istnieje już wystarczający materiał dowodowy do przedstawienia zarzutów lub przesłuchania w charakterze podejrzanego, ale z różnych względów, najczęściej czasowych bądź innych okoliczności, np. nieobecności w kraju, ukrywania się, nie przedstawiono jej formalnych zarzutów (art. 313 § 1 kpk) lub nie przesłuchano jej w charakterze podejrzanego w dochodzeniu, w którym zarzut ogłasza się ustnie i wpisuje do protokołu.

⁹ Dz. U. z 2017 r. poz. 1206, z późn. zm.

¹⁰ J. Kudrelek, R. Kwasiński, *Pisma procesowe w postępowaniu przygotowawczym*, WSPoL, Szczytno 2010, s. 340.

3.

RODZAJE PRZESZUKANIA

Przeszukanie pomieszczeń, do których należą:

- pomieszczenia użytkowane stale lub czasowo przez osoby podejrzane i inne osoby, np. mieszkania, kuchnie, przedpokoje, nisze, łazienki, toalety, pokoje biurowe, hotelowe, balkony, tarasy, komórki, garaże, piwnice, lokale produkcyjne, hurtowe, łodzie;
- zabudowania gospodarcze – stodoły, stajnie, obory, szopy, drewnie, składy, kotłownie, magazyny, kurniki itp.;
- pomieszczenia i urządzenia użytkowe, tj. schrony, dworce, restauracje, przechowalnie, pralnie, suszarnie, wózkownie, strychy, zsypy na śmieci, szafki z licznikami, skrzynki na listy, skrytki pocztowe itp.

Przeszukanie osób – zarówno ciał tych osób, jak i znajdującej się na nich odzieży, a także toreb, walizek, teczek i innych pakunków, jakie te osoby mają przy sobie.

Przeszukanie rzeczy – bagaży, biurek, środków transportu itp.

Przeszukanie innych miejsc – lasów, ogrodów, stawów, działek, dróg, podwórek ze wszystkimi właściwościami naturalnymi i przedmiotami (ziemią, roślinami, studniami, śmietnikami, gnojwniami itp.).

Przeszukanie urządzenia zawierającego dane informatyczne, systemu informatycznego, nośnika.

4.

PODSTAWY PRAWNE I FAKTYCZNE PRZESZUKANIA

Podstawy prawne przeszukania:

- art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy o Policji,
- art. 219 § 1 kpk (przeszukanie pomieszczeń, rzeczy, innych miejsc),
- art. 219 § 2 kpk (przeszukanie osoby, jej odzieży i podręcznych przedmiotów),
- art. 44 § 1 kpow¹¹ (przeszukanie pomieszczeń, rzeczy i innych miejsc),
- art. 44 § 2 kpow (przeszukanie osoby, jej odzieży i podręcznych przedmiotów),
- art. 247 § 1 kpk,
- art. 277 kpk,
- art. 295 § 1 kpk,
- art. 308 § 1 kpk,
- art. 598¹–598¹⁴ kpc.

Podstawy faktyczne przeprowadzenia przeszukania

Podstawę faktyczną czynności przeszukania stanowią uzasadnione dane wynikające z zebranego materiału dowodowego, które pozwalają przypuszczać, że osoby lub przedmioty znajdują się w przeszukiwanym obiekcie. Do podstaw faktycznych tej czynności można zaliczyć również ustalenia pozaprosesowe, np. wypadki niecierpiące zwłoki¹².

Podstawę faktyczną czynności przeszukania lub zatrzymania rzeczy mogą stanowić ustalenia wynikające z takich czynności, jak:

- śledztwo lub dochodzenie,
- zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa lub wykroczenia,
- zatrzymanie osoby na „gorącym uczynku” popełnienia przestępstwa lub wykroczenia,
- ustalenia dokonane w sytuacjach niecierpiących zwłoki,
- zatrzymanie osoby poszukiwanej przez wymiar sprawiedliwości,
- zatrzymanie osoby w pościgu lub zasadzce,
- własne spostrzeżenia (np. z patrolu),
- informacje operacyjne,
- opinie biegłych (np. mechanoskopia),
- wyniki ekspertyz (np. daktyloskopijnej),
- przesłuchanie świadków wskazujących bezpośrednio lub pośrednio na osobę mającą związek z przestępstwem,
- przesłuchanie podejrzanego wskazującego ewentualnych współsprawców lub miejsce ukrycia rzeczy pochodzących z przestępstwa.

¹¹ Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2019 r. poz. 1120, z późn. zm.).

¹² J. Kudrelek, R. Kwasiński, *Pisma procesowe w postępowaniu przygotowawczym*, s. 180.

5.

DOKUMENTY UPRAWNIAJĄCE DO DOKONANIA PRZESZUKANIA

Przepis art. 220 kpk określa podstawy formalne¹³ dokonywania przeszukania oraz dokumenty, na podstawie których czynność ta powinna być przeprowadzona.

Przyjmuje się, że przeszukania dokonuje prokurator, Policja lub inny organ uprawniony przez ustawę. Uprawnienie organu innego niż Policja do dokonywania przeszukania może wynikać z faktu uprawnienia ustawowego do prowadzenia postępowań przygotowawczych w sprawach określonego typu, przez co organy te zyskują uprawnienia Policji. Uprawnienie do przeprowadzenia tej czynności może wynikać z wyraźnego przepisu ustawy szczególnej, który upoważnia dany organ do czynności dokonywanej w związku z podejrzeniem popełnienia czynu zabronionego w celu znalezienia dowodów tego czynu, np. funkcjonariuszy Straży Parku na podstawie art. 108 ust. 5 pkt 4–5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55), Centralne Biuro Antykorupcyjne – art. 14 ust. 1 pkt. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1921, z późn. zm.).

Dokumentami uprawniającymi do przeprowadzenia przeszukania są:

- 1) postanowienie prokuratora o przeszukaniu – art. 220 § 1 i 2 kpk;
- 2) postanowienie sądu o przeszukaniu – art. 220 § 1 kpk;
- 3) nakaz kierownika jednostki – art. 220 § 3 kpk;
- 4) legitymacja służbowa – art. 220 § 3 kpk.

Przeszukania nie dokonuje z założenia sam sąd, wykonawcą decyzji sądu jest Policja, np. podczas rozprawy głównej przewodniczący składu sędziowskiego wydaje postanowienie o zarządzeniu przeszukania wskutek wyjścia na jaw okoliczności uzasadniających celowość przeprowadzenia takiej czynności.

Postanowienie sądu lub prokuratora należy okazać osobie, u której przeszukanie ma być przeprowadzone.

W wypadkach niecierpiących zwłoki, jeżeli postanowienie sądu lub prokuratora nie mogło zostać wydane z uwagi na konieczność szybkiej reakcji, Policja i inny uprawniony przez ustawę organ może dokonać przeszukania w oparciu o pisemny nakaz kierownika swojej jednostki lub legitymację służbową.

UWAGA!

Postanowienie sądu lub prokuratora w przedmiocie zatwierdzenia należy doręczyć osobie, u której dokonano przeszukania, na zgłoszone do protokołu żądanie tej osoby w terminie 7 dni od daty czynności. O prawie zgłoszenia żądania należy osobę pouczyć.

¹³ T. Grzegorzcyk, *Kodeks Postępowania karnego. Komentarz*, Wolters Kluwer, Warszawa 2008, s. 500.

6.

ZATRZYMANIE RZECZY

Przepis art. 217 kpk normuje zatrzymanie rzeczy, które swoim zakresem obejmuje:

- rzeczy mogące stanowić dowód w sprawie,
- rzeczy podlegające zajęciu w celu zabezpieczenia kar majątkowych, środków karnych o charakterze majątkowym, przepadku, środków kompensacyjnych albo roszczeń o naprawienie szkody.

Ten sam przepis wskazuje, iż wydanie tych rzeczy powinno nastąpić na żądanie sądu lub prokuratora, a tylko w wypadkach niecierpiących zwłoki – na żądanie Policji lub innego uprawnionego organu, np. Straży Granicznej, CBA.

Rzeczy podlegające zatrzymaniu to takie, które np. służyły lub były przeznaczone do popełnienia przestępstwa albo pochodzą z takiego czynu zarówno bezpośrednio (skradzione przedmioty), jak i pośrednio (pieniądze uzyskane ze sprzedaży skradzionych przedmiotów), bądź mogą służyć jako środek do wykrycia sprawcy albo ustalenia okoliczności (przyczyn) zdarzenia przestępnego; rzeczy, na których zachowały się ślady przestępstwa.

Art. 227 kpk zakłada jednak, że zatrzymania (odebrania) należy dokonać zgodnie z celem tej czynności, z zachowaniem umiaru oraz w granicach niezbędnych dla osiągnięcia celu tych czynności przy zachowaniu należytej staranności, w poszanowaniu prywatności i godności osób, których ta czynność dotyczy, bez wyrządzania niepotrzebnych szkód i dolegliwości.

Jeżeli wydania żąda Policja albo inny uprawniony organ działający we własnym zakresie, osoba, która rzecz wyda, ma prawo niezwłocznie złożyć wniosek o sporządzenie i doręczenie jej postanowienia sądu lub prokuratora o zatwierdzeniu zatrzymania, o czym należy ją pouczyć. Doręczenie powinno nastąpić w terminie 14 dni od zatrzymania rzeczy.

Art. 218 kpk nakłada na urzędy, instytucje i podmioty prowadzące działalność w dziedzinie poczty lub działalność telekomunikacyjną, urzędy celno-skarbowe oraz instytucje i przedsiębiorstwa transportowe obowiązek wydania sądowi lub prokuratorowi, na żądanie zawarte w postanowieniu, korespondencję i przesyłki oraz dane, o których mowa w art. 180c i art. 180d ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1907, z późn. zm.), jeżeli mają znaczenie dla toczącego się postępowania; tylko sąd lub prokurator mają prawo je otwierać lub zarządzić ich otwarcie. Przepis § 2 wskazuje, aby postanowienie, o którym mowa w § 1, doręczać adresatom korespondencji oraz abonentowi telefonu lub nadawcy, którego wykaz połączeń lub innych przekazów informacji został wydany. Doręczenie postanowienia może być odroczone na czas oznaczony, niezbędny ze względu na dobro sprawy, lecz nie później niż do czasu prawomocnego zakończenia postępowania. § 3 nakazuje niezwłocznie zwrócić właściwym urzędom, instytucjom lub przedsiębiorstwom wymienionym w § 1 pozbawioną znaczenia dla postępowania karnego korespondencję i przesyłki.

Na podstawie art. 218a kpk urzędy, instytucje i podmioty prowadzące działalność telekomunikacyjną obowiązane są niezwłocznie zabezpieczyć, na żądanie sądu lub prokuratora zawarte w postanowieniu, na czas określony, nieprzekraczający jednak 90 dni, dane informatyczne przechowywane w urządzeniach zawierających te dane na nośniku lub w systemie informatycznym. Pozbawione znaczenia dla postępowania karnego dane informatyczne należy niezwłocznie zwolnić spod zabezpieczenia.

CZYNNOŚCI PRZYGOTOWAWCZE DO PRZESZUKANIA

Przeprowadzenie przeszukania, zwłaszcza gdy chodzi o przeszukiwanie pomieszczeń, jest czynnością skomplikowaną i w związku z tym wymagającą wcześniejszego, odpowiedniego przygotowania. Przede wszystkim policjant powinien zapoznać się ze wszystkimi materiałami stanowiącymi podstawę przeszukania oraz z materiałami procesowymi i operacyjnymi mającymi związek z prowadzoną sprawą. Szczególnie cenne będą tu informacje dotyczące pomieszczeń, które trzeba przeszukać i osób je zajmujących. Następnym etapem jest sprecyzowanie celu przeszukania z uwzględnieniem cech charakterystycznych śladów, przedmiotów i osób, które powinny być odnalezione. Należy również przejrzeć wykaz przedmiotów poszukiwanych celem zwrócenia na nie uwagi w trakcie przeszukania, a także sprecyzować zakres przeszukania, tzn. określić, jakie pomieszczenia i osoby zostaną nim objęte, oraz czasu przeszukania.

Należy wziąć pod uwagę zapis art. 221 § 1 kpk, który mówi, że przeszukiwanie zamieszkałych pomieszczeń można dokonać w porze nocnej tylko w wypadkach niecierpiących zwłoki; za porę nocną uważa się czas od godziny 22.00 do godziny 6.00. Przeszukanie rozpoczęte przed 22.00 może być kontynuowane w porze nocnej. W stosunku do pomieszczeń niezamieszkałych (pustych mieszkań, magazynów, budynków gospodarczych, instytucji) ograniczenia czasowe nie mają zastosowania.

Kolejnym ważnym elementem czynności związanych z przeszukianiem jest ustalenie, jakie środki i narzędzia będą potrzebne do jego prawidłowego przeprowadzenia oraz ilu funkcjonariuszy powinno w nim uczestniczyć.

Przed przystąpieniem do przeszukania funkcjonariusz Policji powinien w miarę możliwości:

- 1) dokonać analizy materiałów postępowania, aby określić:
 - czy są przesłanki faktyczne do przeprowadzenia przeszukania,
 - rodzaj przeszukania,
 - cel przeszukania (w jakiej sprawie, przeciwko komu, jakich przedmiotów należy szukać),
 - najdogodniejszy czas przeszukania;
- 2) dokonać rozpoznania posesyjnego celem ustalenia:
 - liczby i położenia pomieszczeń przeszukiwanych,
 - liczby osób przebywających w danym lokalu,
 - usytuowania innych pomieszczeń będących w dyspozycji osoby podejrzanej, np. piwnic, strychów, garaży,
 - mienia, jakim ta osoba dysponuje,
 - usytuowania posesji lub lokalu względem innych lokali i posesji,
 - rozmieszczenia okien, drzwi, ciągów komunikacyjnych, dróg dojazdowych, ewakuacyjnych, stanu oświetlenia, rodzaju umeblowania;
- 3) przygotować dokumenty, na podstawie których będzie dokonywane przeszukiwanie;

- 4) uwzględnić zabranie na miejsce przeszukania odpowiednich druków, którymi będzie dokumentować przeszukanie, a także przyborów do pisania, toreb lub worków foliowych, kartonów, sznurka, latarki, holownika itp. (przygotowanie techniczne);
- 5) uwzględnić liczbę osób tam przebywających i w związku z tym podjąć odpowiednie środki ostrożności, uwzględnić ewentualny opór, zaopatrzyć się w środki przymusu bezpośredniego, broń i środki łączności, rozważyć skorzystanie z pomocy policjantów z grup realizacyjnych (przygotowanie osobowe);
- 6) przy dobrze policjantów uwzględnić technika kryminalistycznego, jeżeli będzie potrzeba zabezpieczenia śladów i innych czynności na miejscu przeszukania lub przewodnika z psem do wykrywania narkotyków czy materiałów wybuchowych;
- 7) uwzględnić zabranie odpowiedniego sprzętu pomocniczego do prawidłowego przeszukania, np. wykrywaczy metali, łopat, kilofów, nożyc do cięcia drutu itp.;
- 8) rozważyć obecność prokuratora na miejscu dokonywanego przeszukania;
- 9) uwzględnić sposób wejścia do mieszkania, w przypadku gdyby nie otworzono drzwi lub osoby tam przebywające próbowały się bronić (ewentualne użycie siły, sprzętu do wyłamywania – taranu, środków chemicznych itp.);
- 10) uwzględnić liczbę policjantów uczestniczących w przeszukaniu pomieszczeń i zabezpieczających dany obiekt (dokonać podziału ról, co zapobiegnie chaosowi i przerzucaniu poszczególnych zadań na innych funkcjonariuszy).

Przygotowanie do przeszukania jest uwarunkowane czasem, a więc stopień przygotowania do przeszukania będzie zależał od ilości czasu, jakim dysponuje jednostka Policji przewidująca tego rodzaju czynność.

Przygotowanie obejmuje n.w. fazy i zespoły czynności.

Analiza materiałów – analizie poddaje się materiały dochodzenia, śledztwa, informacje, spostrzeżenia, akta innych spraw itp. Przeprowadzona analiza stanowi podstawę do wytypowania miejsc, osób i rzeczy, które będą poddane przeszukaniu.

Rozpoznanie – właściwe rozpoznanie wytypowanego do przeszukania obiektu pozwala w sposób dokładny określić zakres przeszukania, niejednokrotnie pozwala też uniknąć przeszkód lub pomyłek utrudniających, a nawet uniemożliwiających realizację przewidywanych czynności.

Rozpoznanie może polegać na sprawdzeniu:

- czy dana osoba rzeczywiście mieszka lub przebywa pod znanym adresem, gdzie i w jakich godzinach pracuje,
- czy i jakie miejsca użytkuje w miejscu zamieszkania lub poza adresem zamieszkania (garaże, dodatkowe piwnice, strychy, altany na działkach, domy letniskowe, skrytki pocztowe itp.),
- kto z nią zamieszkuje,
- kto zamieszkuje w sąsiedztwie,
- jaki jest dostęp do zajmowanych przez nią pomieszczeń,
- z kim utrzymuje bliskie kontakty,
- jakie posiada źródła dochodu,
- jaki posiada majątek itp.

Rozpoznanie powinno być przeprowadzone w taki sposób, aby nie ujawniło zainteresowania Policji danym obiektem.

W oparciu o powyższe ustalenia funkcjonariusz wyznaczony do kierowania przeszukaniem sporządza plan przeszukania, który powinien zawierać następujące dane:

- charakterystykę sprawy stanowiącą podstawę przeszukania z określeniem celu jego przeprowadzenia,
- charakterystykę obiektów przeszukania,
- określenie składu osobowego, który ma przeprowadzić przeszukanie i podział zadań,
- termin realizacji,

- określenie miejsc i osób zajmujących się depozytem,
- określenie osób przewidzianych do zatrzymania,
- charakterystykę przedmiotów (śladów) poszukiwanych,
- wykaz środków technicznych i łączności niezbędnych do przeprowadzenia przeszukania.

Bezpośrednio przed rozpoczęciem przeszukania na odprawie z funkcjonariuszami wyznaczonymi do jego przeprowadzenia należy sprawdzić znajomość zadań i stan potrzebnych środków.

W razie konieczności bezzwłocznego przeprowadzenia przeszukania nie ma czasu na opracowanie planu. Wówczas funkcjonariusz, który kieruje przeszukaniem musi szybko przemyśleć, jak przeszukanie ma przebiegać i przydzielić zadania podległym funkcjonariuszom.

8.

ZASADY PRZEPROWADZANIA ZATRZYMANIA RZECZY, PRZESZUKANIA OSOBY, POMIESZCZEŃ I RZECZY WEDŁUG KPK

Zgodnie z art. 227 kpk każda czynność przeszukania lub zatrzymania rzeczy powinna być dokonana:

- 1) zgodnie z celem tej czynności,
- 2) z zachowaniem umiaru oraz w granicach niezbędnych dla osiągnięcia celu tych czynności przy zachowaniu należytej staranności, w poszanowaniu prywatności i godności osób, których ta czynność dotyczy,
- 3) bez wyrządzania niepotrzebnych szkód i dolegliwości.

Przepis art. 227 kpk jest typową normą gwarancyjną, realizuje w ten sposób wymogi art. 30 Konstytucji RP, w myśl którego przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło praw i wolności i jest niewzruszalna, a jej poszanowanie jest obowiązkiem władz publicznych. Jest też realizacją art. 40 Konstytucji RP i art. 3 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, zakazujących m.in. poniżającego traktowania. Naruszenie wymogów art. 227 kpk nie czyni czynności nieskuteczną, uzyskane dowody zachowują swój walor procesowy. Jednakże w razie naruszenia godności osoby lub wyrządzenia niepotrzebnej dolegliwości czy szkody, czyniący to funkcjonariusz może ponieść odpowiedzialność karną przewidzianą w art. 231 kk, a poszkodowany ma prawo dochodzić swoich roszczeń z tytułu naruszenia jego praw osobistych (art. 24 kc) lub wyrządzonej mu szkody (art. 415–420 kc) na drodze postępowania cywilnego przeciwko Skarbowi Państwa.

Ograniczenie zakresu czynności przez jej cel nie oznacza, że organ przeszukujący nie może dokonać przeszukania przedmiotów innych niż te, których poszukuje, jeżeli je ujawnił, a stanowią one lub mogą stanowić dowód innego przestępstwa lub gdy ich posiadanie jest zabronione.

Organ ten nie może jedynie rozszerzać specjalnie czynności na cele inne niż te określone w art. 219 kpk, ale gdy natknie się na inne przedmioty, ma prawo dokonać ich odebrania i zatrzymania. Przepis art. 228 § 2 kpk również na to wskazuje.

Podczas przeprowadzania zatrzymania rzeczy, przeszukania osób, pomieszczeń i rzeczy obowiązują następujące zasady:

- świadomość konkretnego celu przeszukania,
- odpowiednie przygotowanie się do przeszukania (zasada precyzyjnej organizacji – od planowania czynności do ustalenia składu grupy i udzielenia instruktażu jej członkom),
- zaskoczenie,
- czujność i ostrożność (zapewnienie bezpieczeństwa – przeciwdziałanie niszczeniu mienia, przedmiotów, ucieczce podejrzanego, zapewnienie bezpieczeństwa przeszukującym),
- dokładność (szczegółowe i dokładne przeszukanie),
- dobór miejsca i optymalnego czasu podjęcia czynności przeszukania,
- szybkość,
- wszechstronność,
- stanowczość,
- uprzejmość,
- prawidłowe dokumentowanie przeszukania pod względem procesowym i merytorycznym.

9.

OBOWIĄZKI POLICJANTA W ZWIĄZKU Z DOKONANYM PRZESZUKANIEM

Policjant ma obowiązek:

- 1) wezwania osoby mającej rzeczy podlegającą wydaniu do dobrowolnego ich wydania – art. 217 § 2 kpk;
- 2) jeżeli żąda wydania rzeczy w sytuacji nie cierpiącej zwłoki na podstawie legitymacji służbowej lub na podstawie nakazu kierownika swojej jednostki, niezwłocznie zwrócić się do prokuratora lub sądu o zatwierdzenie tej czynności – art. 220 § 3 kpk;
- 3) okazania dokumentu upoważniającego do dokonania czynności zatrzymania przedmiotu lub przeszukania – art. 220 § 2 i 3 kpk;
- 4) przestrzegania pory dnia, w której jest dopuszczalne przeszukanie pomieszczeń zamieszkałych, jeśli nie zachodzą przypadki nie cierpiące zwłoki – art. 221 § 1 kpk;
- 5) powiadomienia kierownika instytucji państwowej lub samorządowej lub jego zastępcę albo organ nadrzędny w sytuacji, gdy przeszukaniu ma być poddane pomieszczenie lub miejsce zamknięte należące do tej instytucji oraz dopuszczenia ich do udziału w tej czynności – art. 222 § 1 kpk;
- 6) przestrzegania warunku przeszukania pomieszczeń zajętych przez wojsko w obecności dowódcy lub osoby przez niego wyznaczonej – art. 222 § 2 kpk;
- 7) przeszukiwania osoby i odzieży na niej w miarę możliwości za pośrednictwem osoby tej samej płci – art. 223 kpk;
- 8) przed rozpoczęciem przeszukania zawiadomienia osoby, u której ma ono nastąpić, o celu tej czynności oraz zażądania wydania poszukiwanych przedmiotów – art. 224 § 1 kpk;
- 9) dopuszczenia do czynności przeszukania osoby, u której jest ona przeprowadzana – art. 224 § 2 kpk;
- 10) dopuszczenia do czynności przeszukania osoby wskazanej przez tego, u którego przeszukanie jest przeprowadzane, jeżeli nie uniemożliwia to lub nie utrudnia go w istotny sposób – art. 224 § 2 kpk;
- 11) przywołania do przeszukania lokalu dorosłego domownika lub sąsiada, jeśli nie ma gospodarza tego lokalu – art. 224 § 3 kpk;
- 12) niezwłocznego przekazania pisma lub innego dokumentu bez odczytywania prokuratorowi lub sądowi w opieczętowanym opakowaniu, jeżeli kierownik instytucji państwowej lub samorządowej – albo też osoba, u której dokonano zatrzymania rzeczy lub przeszukania oświadczy, że wydane lub znalezione przy przeszukaniu pismo lub inny dokument zawiera informacje niejawne lub wiadomości objęte tajemnicą zawodową lub inną tajemnicę prawnie chronioną albo taką, która ma charakter osobisty – art. 225 § 1 kpk (od tej zasady są odstępstwa przewidziane w art. 225 § 2 kpk);
- 13) pozostawienia pism i innych dokumentów wydanych lub znalezionych w toku przeszukania bez zapoznania się z ich treścią lub wyglądem, jeżeli obejmują okoliczności związane z wykonywaniem funkcji obrońcy – art. 225 § 3 kpk (wyjątek od tej zasady przewiduje ten sam przepis zdanie drugie);
- 14) zachowania umiaru i poszanowania godności osób, których czynności przeszukania dotyczą, oraz bez wyrządzania niepotrzebnych szkód i dolegliwości – art. 227 kpk;

- 15) zabrania albo oddania na przechowanie osobie godnej zaufania z zaznaczeniem obowiązku przedstawienia na każde żądanie organu prowadzącego postępowanie przedmiotów wydanych lub znalezionych w czasie przeszukania po uprzednim dokonaniu oględzin oraz sporządzeniu spisu i opisu – art. 228 § 1 kpk;
- 16) tak samo postąpić ze znalezionymi w czasie przeszukania przedmiotami mogącymi stanowić dowód innego przestępstwa, podlegającymi przypadkowi lub których posiadanie jest zabronione – art. 228 § 2 kpk;
- 17) sporządzenia protokołu zatrzymania rzeczy lub przeszukania – art. 143 § 1 pkt 6 kpk w związku z art. 148 i 229 kpk;
- 18) wręczenia pokwitowania osobie zainteresowanej, w którym zostanie stwierdzone, jakie przedmioty i przez kogo zostały zatrzymane (stanowi je kopia protokołu) – art. 228 § 3 kpk;
- 19) sporządzenie i przekazania prokuratorowi lub sądowi wniosku o zatwierdzenie przeszukania, jeżeli czynności zostały dokonane bez polecenia wymienionych organów – art. 220 § 3 kpk;
- 20) zwrócenia zatrzymanych rzeczy osobie uprawnionej, jeśli w terminie 7 dni od zatrzymania rzeczy lub przeszukania nie doręczono jej postanowienia o zatwierdzeniu tej czynności, a była ona przeprowadzona bez uprzedniego polecenia sądu lub prokuratora – art. 230 § 1 kpk;
- 21) zwrócenia osobie uprawnionej zatrzymanych rzeczy niezwłocznie po stwierdzeniu ich zbędności dla postępowania karnego – art. 230 § 2 kpk;
- 22) przekazania rzeczy, których posiadanie jest zabronione, właściwemu urzędowi lub instytucji – art. 230 § 3 kpk.

10. WYMOGI TAKTYCZNO-TECHNICZNE PRZEPROWADZENIA PRZESZUKANIA

Przeszukanie rozpoczyna się od wejścia do pomieszczenia. Czynność ta może być poprzedzona obserwacją obiektu. Wejście do pomieszczeń może się odbywać w sposób jawny („Policja, proszę otworzyć drzwi”) lub zakamuflowany (pod przykryciem, pod legendą). Ten drugi sposób można przeprowadzić przez podanie się funkcjonariusza Policji za osobę, której z reguły otwiera się drzwi, np. pracownika poczty, zakładu energetycznego, pogotowia gazowego.

Wchodząc do pomieszczenia, zawsze należy przeciwdziałać ewentualnemu usunięciu lub zniszczeniu przedmiotów podlegających przeszukaniu.

Cechy prawidłowo przeprowadzonego przeszukania:

- upewnienie się, czy przeszukanie będzie prowadzone u właściwej osoby oraz czy podejrzany jest w domu (jeżeli nie, to czy nie ma innej osoby dorosłej) – można to ustalić drogą telefoniczną albo korzystając z poufnych osobowych źródeł informacji lub obserwacji;
- przed wejściem do pomieszczeń zabezpieczenie obiektu przed ewentualną ucieczką podejrzanego lub osób poszukiwanych oraz przed wyrzuceniem przedmiotów przez okno;
- wejście do pomieszczeń powinno zawierać element zaskoczenia – można dokonać wejścia oficjalnego lub na tzw. legendę;
- po wejściu do obiektu zorientowanie się, jakie osoby są w pomieszczeniu, powiadomienie właściciela lokalu o celu przybycia, okazanie dokumentu uprawniającego do przeszukania, pouczenie osoby, u której przeprowadzone jest przeszukanie, o prawie przybrania osoby mogącej asystować przy przeszukaniu, wezwanie do wydania poszukiwanych przedmiotów;
- wezwanie osób postronnych do obecności przy przeszukaniu w roli świadków przybranych, pouczenie dysponenta lokalu, że może również przybrać osobę postronną, chyba że obecność tej osoby uniemożliwiłaby lub poważnie utrudniałaby przeprowadzenie tej czynności;
- zgrupowanie w jednym miejscu pod opieką policjanta osób znajdujących się w pomieszczeniu, aby nie utrudniały przeszukania, wylegitymowanie ich oraz przeprowadzenie u nich – w miarę potrzeb – przeszukania osobistego i sporządzenie odrębnych protokołów;
- dyskretne obserwowanie wymienionych osób i przekazywanie uwag z obserwacji dokonującemu przeszukanie;
- zwolnienie tych osób po zakończeniu przeszukania; podobne postępowanie z osobami, które weszły do lokalu w czasie przeszukania;
- zastrzeżenie sobie prawa do odbierania telefonów i otwierania drzwi osobom przybywającym, a także sprawdzania łazienki przed skorzystaniem z niej przez domownika – możliwości zamknięcia się w niej lub ucieczki czy też zniszczenia dowodów;
- zamknięcie i zasłonięcie okien w porze wieczornej i nocnej (zapobiegnie to wyrzuceniu przedmiotów, ucieczki osoby lub obserwowania z zewnątrz, co się dzieje w przeszukiwanym lokalu);

- wezwanie osoby do dobrowolnego wydania przedmiotów pochodzących z przestępstwa;
- grupowanie znalezionych przedmiotów w jednym miejscu pod opieką policjanta;
- przed przystąpieniem do przeszukania polecenie wyjęcia przedmiotów wartościowych, np. biżuterii, złota, pieniędzy, w celu uniknięcia posądzenia policjantów o kradzież;
- dokonanie oględzin skrytek, jeżeli przedmioty były w nich ukryte oraz wykonanie zdjęć i szkiców;
- dokonanie oględzin miejsca znalezienia przedmiotów i samych przedmiotów, jeżeli jest to istotne dla sprawy;
- poddanie oględzinom z udziałem zainteresowanych i świadków przybranych przedmiotów oddanych lub znalezionych, a następnie dokładne opisanie ich w protokole (typ, model, uszkodzenia widoczne gołym okiem, ilość, waga, napis na etykiecie, wyroby ze złota podaje się jako metal koloru żółtego);
- dokonanie przeszukania odpowiednią metodą, rozpoczynanie od miejsc najtrudniejszych, zachowanie porządku i kolejności przeszukania;
- osobiste wyjmowanie rzeczy z szuflad i mebli (może to zrobić właściciel lokalu pod warunkiem, że nie ma zagrożenia z jego strony i nie istnieje niebezpieczeństwo ukrycia lub zniszczenia dowodów rzeczowych);
- sprawdzenie w KSiP innych ujawnionych w czasie przeszukania przedmiotów, które posiadają cechy identyfikacyjne trwałe, a właściciel nie ma dokumentów własności, udokumentowanie tego faktu w notatniku służbowym;
- sporządzenie protokołu przeszukania albo zatrzymania rzeczy, a także w zależności od potrzeby spis i opis (po wcześniejszym dokonaniu oględzin przedmiotów wydanych lub znalezionych);
- sporządzenie i wręczenie zainteresowanemu pokwitowania (kopii spisu i opisu rzeczy) stwierdzającego, jakie przedmioty i przez kogo zostały zatrzymane;
- takie postępowanie w czasie przeszukania pomieszczeń, aby w miarę możliwości miejsce dokonywania czynności pozostało w takim stanie, w jakim znajdowało się pierwotnie;
- sporządzenie i przekazanie prokuratorowi lub sądowi wniosku o zatwierdzenie przeszukania, jeżeli czynności zostały dokonane bez polecenia wymienionych organów;
- poddanie oględzinom zabezpieczonych przedmiotów oraz wszelkich miejsc, które zostały przygotowane do ich ukrycia.

11.

KOLEJNOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO WYKONANIA CZYNNOŚCI PODCZAS PRZESZUKANIA

1. Przeszukanie powinno być dokonywane odpowiednią metodą i powinno rozpoczynać się od miejsc najtrudniejszych.
2. W trakcie przeszukania musi zostać zachowana jego kolejność.
3. Z zasady przeszukanie powinno być rozpoczynane od górnych części pomieszczenia do dolnych, czyli w kierunku od sufitu do podłogi.
4. Osoba, która przeszukanie rozpoczęła, powinna też je zakończyć.
5. Podczas przeszukiwania osób, pomieszczeń i innych miejsc należy zwracać uwagę na bezpieczeństwo prawne oraz fizyczne policjanta oraz osób przez niego przybranych, a także innych osób uczestniczących w czynnościach.
6. Należy zadbać o to, aby przedmioty odebrane w toku przeszukania i będące w dyspozycji funkcjonariusza nie uległy zniszczeniu, utracie lub zniekształceniu, w tym celu należy je zgromadzić w jednym pomieszczeniu.
7. Przedmioty te należy gromadzić i zabezpieczać w taki sposób, aby nie usunąć z nich lub nie uszkodzić śladów linii papilarnych.
8. Przeszukanie jest czynnością naruszającą gwarantowane konstytucją prawa człowieka do nietykalności osobistej, nienaruszalności mieszkań i tajemnicy korespondencji.
9. Przeszukanie jest środkiem przymusu procesowego, przeprowadza się niezależnie od woli i zachowania się osoby oraz ewentualnym użyciem siły niezbędnej do pokonania oporu tej osoby.

12. PRZESZUKANIE OSÓB, POMIESZCZEŃ, RZECZY Z UWZGLĘDNIENIEM PRAW CZŁOWIEKA, ETYKI ZAWODOWEJ I POLITYKI ANTYDYSKRYMINACYJNEJ

Przeszukanie jest czynnością naruszającą gwarantowane Konstytucją RP prawa człowieka do nietykalności osobistej, nienaruszalności mieszkań i tajemnicy korespondencji. Jest środkiem przymusu procesowego, przeprowadza się je niezależnie od woli i zachowania się osoby oraz z ewentualnym użyciem siły niezbędnej do pokonania oporu tej osoby.

Może więc być ono przeprowadzone jedynie w wypadkach określonych ustawą i zgodnie z celem tej czynności oraz z uwzględnieniem praw człowieka, etyki zawodowej i polityki antydyskryminacyjnej.

Prawa osoby przeszukiwanej:

- przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela; jest ona nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych – art. 30 Konstytucji RP;
- wolność człowieka podlega ochronie prawnej – art. 31 ust. 1 Konstytucji RP;
- każdy jest obowiązany szanować wolności i prawa innych, nikogo nie wolno zmuszać do czynienia tego, czego prawo mu nie nakazuje – art. 31 ust. 2 Konstytucji RP;
- ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób; ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw – art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
- wszyscy są wobec prawa równi; wszyscy mają prawo równego traktowania przez władze publiczne – art. 32 ust. 1 Konstytucji RP;
- kto znajduje się pod władzą RP, korzysta z wolności i praw zapewnionych w Konstytucji – art. 37 ust. 1 Konstytucji RP;
- nikt nie może być poddany torturom ani okrutnemu, niehumanitarnemu lub poniżającemu traktowaniu i karaniu; zakazuje się stosowania kar cielesnych – art. 40 Konstytucji RP;
- każdemu zapewnia się nietykalność osobistą i wolność osobistą; pozbawienie lub ograniczenie wolności może nastąpić tylko na zasadach i w trybie określonych w ustawie – art. 41 ust. 1 Konstytucji RP;
- każdy pozbawiony wolności nie na podstawie wyroku sądowego ma prawo do odwołania się do sądu w celu niezwłocznego ustalenia legalności tego pozbawienia – art. 41 ust. 2 Konstytucji RP;
- każdy pozbawiony wolności powinien być traktowany w sposób humanitarny – art. 41 ust. 4 Konstytucji RP;
- każdy bezprawnie pozbawiony wolności ma prawo do odszkodowania – art. 41 ust. 5 Konstytucji RP;
- każdego uważa się za niewinnego, dopóki wina jego nie zostanie stwierdzona prawomocnym wyrokiem sądu – art. 42 ust. 3 Konstytucji RP;
- przepadek rzeczy może nastąpić tylko w przypadkach określonych w ustawie i tylko na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu – art. 46 Konstytucji RP;

- każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym – art. 47 Konstytucji RP;
- zapewnia się wolność i ochronę tajemnicy komunikowania się; ich ograniczenie może nastąpić jedynie w przypadkach określonych w ustawie i w sposób w niej określony – art. 49 Konstytucji RP;
- nikt nie może być obowiązany inaczej niż na podstawie ustawy do ujawnienia informacji dotyczących jego osoby – art. 51 ust. 1 Konstytucji RP;
- władze publiczne nie mogą pozyskiwać, gromadzić i udostępniać innych informacji o obywatelach niż niezbędne w demokratycznym państwie prawnym – art. 51 ust. 2 Konstytucji RP;
- każdy ma prawo dostępu do dotyczących go urzędowych dokumentów i zbioru danych; ograniczenie tego prawa może określić ustawa – art. 51 ust. 3 Konstytucji RP;
- **zapewnia się nienaruszalność mieszkania; przeszukanie mieszkania, pomieszczenia lub pojazdu może nastąpić jedynie w przypadkach określonych w ustawie i w sposób w niej określony** – art. 50 Konstytucji RP.

Wyciąg z załącznika do zarządzenia nr 805 Komendanta Głównego Policji z dnia 31 grudnia 2003 r. w sprawie „Zasad etyki zawodowej policjanta”.

§ 4

Policjant we wszystkich swoich działaniach ma obowiązek poszanowania godności ludzkiej oraz przestrzegania i ochrony praw człowieka, w szczególności wyrażający się w:

- 1) respektowaniu prawa każdego człowieka do życia;
- 2) zakazie inicjowania, stosowania i tolerowania tortur bądź nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania.

§ 6

Postępowanie policjanta w kontaktach z ludźmi powinna cechować życzliwość oraz bezstronność wykluczająca uprzedzenia rasowe, narodowościowe, wyznaniowe, polityczne, światopoglądowe lub wynikające z innych przyczyn.

§ 7

Policjant powinien przestrzegać zasad poprawnego zachowania, kultury osobistej i dbać o schludny wygląd.

§ 8

Wykonując zadania służbowe, policjant powinien dostosowywać swoje zachowanie do sytuacji i cech osób uczestniczących w zdarzeniu, w szczególności wieku, płci, narodowości i wyznania, a także uwzględniać uzasadnione potrzeby tych osób.

§ 9

W trakcie wykonywania czynności służbowych policjant powinien zachować szczególną wrażliwość i takt w stosunku do ofiar przestępstwa lub innego zdarzenia, udzielać im możliwie wszechstronnej pomocy, a także dbać o zachowanie dyskrecji.

§ 10

Zawiadamiając osobę o zamachu na jej dobra lub przekazując najbliższej rodzinie wiadomość dotyczącą osoby bliskiej, która stała się ofiarą przestępstwa lub innego zdarzenia, policjant powinien zachować takt.

§ 13

Policjant powinien zachować dyskrecję w odniesieniu do informacji mogących zaszkodzić społecznie pojętemu dobru służby lub dobremu imieniu osób uczestniczących w czynnościach podejmowanych przez policjanta.

§ 24

Policjant nie powinien akceptować, tolerować ani lekceważyć zachowań policjantów naruszających prawo lub zasady etyki zawodowej.

13.

SPOSOBY POSTĘPOWANIA Z PRZEDMIOTAMI ZATRZYMANymi LUB ZNALEZIONymi PODCZAS PRZESZUKANIA

Dokumentacja psychiatryczna

Art. 225 § 4 kpk

Wydaną, odebraną lub znalezionej w toku przeszukania dokumentację psychiatryczną organ przeprowadzający czynność przekazuje, z zachowaniem rygorów określonych w § 1, sądowi lub prokuratorowi.

Art. 225 § 1 kpk

Jeżeli kierownik instytucji państwowej lub samorządowej albo też osoba, u której dokonano zatrzymania rzeczy lub u której przeprowadza się przeszukiwanie, oświadczy, że wydane lub znalezione przy przeszukaniu pismo lub inny dokument zawiera informacje niejawne lub wiadomości objęte tajemnicą zawodową lub inną tajemnicą prawnie chronioną albo ma charakter osobisty, organ przeprowadzający czynność przekazuje niezwłocznie pismo lub inny dokument bez jego odczytania prokuratorowi lub sądowi w opieczętowanym opakowaniu.

Art. 225 § 2 kpk

Tryb wskazany w § 1 nie obowiązuje w stosunku do pism lub innych dokumentów, które zawierają informacje niejawne o klauzuli „zastrzeżone” lub „poufne” albo dotyczą tajemnicy zawodowej lub innej tajemnicy prawnie chronionej, jeżeli ich posiadaczem jest osoba podejrzana o popełnienie przestępstwa, ani w stosunku do pism lub innych dokumentów o charakterze osobistym, których jest ona posiadaczem, autorem lub adresem.

Pisma lub dokumenty dotyczące tajemnicy adwokackiej

Art. 225 § 3 kpk

Jeżeli obrońca lub inna osoba, od której żąda się wydania rzeczy lub u której dokonuje się przeszukiwania, oświadczy, że wydane lub znalezione w toku przeszukiwania pisma lub inne dokumenty obejmują okoliczności związane z wykonywaniem funkcji obrońcy, organ dokonujący czynności pozostawia te dokumenty wymienionej osobie bez zapoznawania się z ich treścią lub wyglądem.

Przedmioty ulegające szybkiemu zniszczeniu

Art. 232 § 1 kpk

Przedmioty ulegające szybkiemu zniszczeniu lub takie, których przechowywanie byłoby połączone z niewspółmiernymi kosztami lub nadmiernymi trudnościami albo powodowałyby znaczne obniżenie wartości rzeczy, według trybu określonego dla właściwych organów postępowania wykonawczego.

Art. 232 § 2 kpk

Uzyskaną kwotę pieniężną przekazuje się do depozytu sądowego.

Art. 232 § 3 kpk

O czasie i warunkach sprzedaży należy w miarę możliwości zawiadomić oskarżonego oraz inne zainteresowane osoby.

Przedmioty i substancje niebezpieczne

Art. 232a § 1 kpk

Przedmioty i substancje stwarzające niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia, a w szczególności broń, amunicję, materiały wybuchowe lub łatwopalne, materiały radioaktywne, substancje trujące, duszące lub parzące, środki odurzające, substancje psychotropowe lub ich preparaty oraz prekursory kategorii 1, przechowuje się w miejscu i w sposób zapewniający ich należyte zabezpieczenie.

Art. 232a § 2 kpk

Jeżeli dla zapewnienia prawidłowego toku postępowania wystarczające jest przechowywanie próbek w ilości niezbędnej do przeprowadzenia badań przedmiotów lub substancji, o których mowa w § 1, sąd właściwy do rozpoznania sprawy, na wniosek prokuratora, niezwłocznie zarządza zniszczenie w całości lub w części pozostałych ilości przedmiotów lub substancji zbędnych do przeprowadzenia badań.

Art. 232a § 3 kpk

Jeżeli sąd zarządził zniszczenie w części przedmiotów lub substancji, o których mowa w § 1, wskazuje jednocześnie w postanowieniu miejsce i czas przechowywania ich pozostałej części w ilości niezbędnej do przeprowadzenia badań.

Art. 232a § 4 kpk

Przedmioty i substancje stwarzające bezpośrednio niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia przez możliwość eksplozji materiałów wybuchowych lub łatwo-palnych, innego gwałtownego wyzwolenia energii, rozprzestrzeniania się substancji trujących, duszących lub parzących, wyzwolenia energii jądrowej lub promieniowania jonizującego albo których przechowywanie w niezmiennym stanie nie jest możliwe, można zniszczyć przed wydaniem postanowienia, o którym mowa w § 2.

Przedmioty znalezione lub wydane w czasie przeszukania

Art. 228 § 1 kpk

Przedmioty wydane lub znalezione w czasie przeszukania należy po dokonaniu oględzin, sporządzeniu spisu i opisu zabrać albo oddać na przechowanie osobie godnej zaufania z zaznaczeniem obowiązku przedstawienia na każde żądanie organu prowadzącego postępowanie.

Art. 228 § 2 kpk

Tak samo należy postąpić ze znalezionymi w czasie przeszukania przedmiotami mogącymi stanowić dowód innego przestępstwa, podlegającym przepadkowi lub których posiadanie jest zabronione.

Art. 228 § 3 kpk

Osobom zainteresowanym należy natychmiast wręczyć pokwitowanie stwierdzające, jakie przedmioty i przez kogo zostały zatrzymane.

Niezatwierdzenie czynności przeszukania lub zatrzymania rzeczy w terminie

Art. 230 § 1 kpk

Jeżeli zatrzymanie rzeczy lub przeszukanie nastąpiło bez uprzedniego polecenia sądu lub prokuratora, a w ciągu 7 dni od dnia czynności nie nastąpiło jej za-twierdzenie, należy niezwłocznie zwrócić zatrzymane rzeczy osobie uprawnionej, chyba że nastąpiło dobrowolne wydanie, a osoba ta nie złożyła wniosku, o którym mowa w art. 217 § 4.

Stwierdzenie zbędności zatrzymanych rzeczy dla postępowania karnego

Art. 230 § 2 kpk

Należy również zwrócić osobie uprawnionej zatrzymane rzeczy niezwłocznie po stwierdzeniu ich zbędności dla postępowania karnego. Jeżeli wyniknie spór co do własności rzeczy, a nie ma dostatecznych danych do niezwłocznego rozstrzygnięcia, odsyła się osoby zainteresowane na drogę procesu cywilnego.

Art. 230 § 3 kpk

Rzeczy, których posiadanie jest zabronione, przekazuje się właściwemu urzędowi lub instytucji.

Krajowe środki płatnicze lub wartości dewizowe

Art. 233 kpk

Oddając na przechowanie krajowe środki płatnicze lub wartości dewizowe, organ, przekazując je, określa charakter depozytu i sposób rozporządzenia oddanymi na przechowanie wartościami.

Walutę obcą, papiery wartościowe, biżuterię, przedmioty z metali szlachetnych, kamienie szlachetne itp., po dokładnym opisaniu i uzyskaniu opinii biegłych, przekazujemy do depozytu w NBP lub innego banku; pieniądze polskie, jeśli zostały zabezpieczone na poczet przyszłych roszczeń finansowych, wplacamy na konto sum depozytowych sądu, który będzie rozpatrywał sprawę; jeśli zostały zabezpieczone jako dowód przestępstwa – przekazujemy do depozytu bankowego.

Wątpliwość przy wydaniu rzeczy

Art. 231 § 1 kpk

Jeżeli powstaje wątpliwość, komu należy wydać zatrzymaną rzecz, sąd lub prokurator składa ją do depozytu sądowego albo oddaje osobie godnej zaufania aż do wyjaśnienia uprawnienia do odbioru. Przepisy o likwidacji depozytów i nie odebranych rzeczy stosuje się odpowiednio.

Przedmioty o wartości historycznej lub artystycznej.

Art. 231 § 2 kpk

Przedmioty o wartości naukowej, artystycznej (dzieła sztuki) lub historycznej oddaje się na przechowanie muzeum lub innej właściwej instytucji.

Ewidencjonowanie i przechowywanie dowodów rzeczowych oraz śladów kryminalistycznych

Zarządzenie nr 4 Komendanta Głównego Policji z dnia 9 lutego 2017 r. w sprawie niektórych form organizacji i ewidencji czynności dochodzeniowo-śledczych Policji oraz przechowywania przez Policję dowodów rzeczowych uzyskanych w postępowaniu karnym (Dz. Urz. KGP poz. 9).

§ 24. 1. Ewidencjonowaniu i przechowywaniu w postępowaniu w sposób określony w niniejszym rozdziale podlegają rzeczy (przedmioty) zatrzymane w drodze dobrowolnego wydania lub odebrania albo po uprzednim przeszukaniu, a także ujawnione i zabezpieczone podczas innych czynności, które:

- 1) służyły lub były przeznaczone do popełnienia przestępstwa,
- 2) zachowały na sobie ślady przestępstwa, w szczególności w postaci substancji, deformacji, odształceń, odwzorowań, cech zjawiskowych,
- 3) pochodzą bezpośrednio lub pośrednio z przestępstwa,
- 4) mogą służyć jako środek dowodowy do wykrycia sprawcy czynu lub ustalenia przyczyn i okoliczności przestępstwa,
- 5) których posiadanie bez zezwolenia jest zabronione – zwane dalej „dowodami rzeczowymi”.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do ujawnionych śladów przestępstwa, po ich przeniesieniu i utrwaleniu przy pomocy odpowiedniej techniki kryminalistycznej na innym właściwym dla danego śladu przestępstwa nośniku, zwanych dalej „ślądami kryminalistycznymi”.

§ 25. 1. Dowody rzeczowe oraz ślady kryminalistyczne, ujawnione i zabezpieczone podczas wykonywania czynności wymienionych w § 24 ust. 1, niezabrane po zakończeniu tych czynności przez specjalistę, o którym mowa w art. 205 § 1 kpk, do czasu przejścia ich przez uprawnioną osobę, można przechowywać, poza składnicą dowodów rzeczowych, o której mowa w § 27 ust. 1, w miejscu wyznaczonym przez kierownika jednostki Policji lub upoważnionego przez niego policjanta, jeżeli miejsce to zapewnia ich przechowywanie w sposób uniemożliwiający dostęp do nich osób nieuprawnionych.

2. Podczas prowadzenia postępowania dowody rzeczowe lub ślady kryminalistyczne, po ich pobraniu ze składnicy dowodów rzeczowych w sposób określony w § 39 ust. 3, w okresie ich wykorzystywania w toku czynności procesowych można przechowywać w pomieszczeniu służbowym użytkowanym przez policjanta prowadzącego postępowanie lub w miejscu, o którym mowa w ust. 1.

§ 26. 1. Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, dowody rzeczowe lub ślady kryminalistyczne w toku postępowania załącza się do akt głównych postępowania. Umieszcza się je w dołączonej do nich kopercie lub podobnym opakowaniu – w miarę możliwości za materiałami z czynności dokumentującej ich uzyskanie – na którym umieszcza się sygnaturę akt postępowania, opisuje się zawartość i wskazuje datę ich uzyskania oraz czynność, podczas której zostały zabezpieczone.

2. Jeżeli dowody rzeczowe lub ślady kryminalistyczne nie mogą być załączone do akt głównych postępowania ze względu na ich rozmiar, właściwości fizyczne lub znaczenie dla postępowania, przechowuje się je w miejscach wskazanych w § 27 ust. 1 oraz w § 29–35.

3. Przy zleceniu do wykonania innym jednostkom Policji czynności, o których mowa w rozdziale 6, z akt przesyłanego postępowania wyłącza się dowody rzeczowe lub ślady kryminalistyczne, jeżeli będą one zbędne w prawidłowej realizacji zleconych czynności i przechowuje się je w odpowiednio zabezpieczonym miejscu. Włącza się je ponownie do akt po ich zwrocie.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio w przypadku przesyłania akt do innego organu.

§ 27. 1. Dowody rzeczowe, w tym przedmioty i substancje, o których mowa w art. 232a kpk, które należy przechować do czasu uznania ich zbędności w postępowaniu lub ślady kryminalistyczne, z zastrzeżeniem § 25 ust. 1 oraz § 29–35, przechowuje się w specjalnie wydzielonym pomieszczeniu lub w pomieszczeniach wyposażonych w regały lub szafy, odpowiednio zabezpieczonych przed dostępem osób nieuprawnionych lub w przeznaczonych wyłącznie do tego celu szafach metalowych, zwanych dalej „składnicą dowodów rzeczowych”, oraz na placach, parkingach, w przystaniach lub w hangarach albo w innych podobnych obiektach lub miejscach będących we władaniu Policji.

2. Dowody rzeczowe lub ślady kryminalistyczne przekazuje się do składnicy dowodów rzeczowych w opakowaniach gwarantujących prawidłowe przechowanie i zachowanie ich właściwości. W miarę możliwości dowody rzeczowe lub ślady kryminalistyczne zabezpieczone w postępowaniu przechowuje się w jednym opakowaniu zbiorczym.

3. Na opakowaniach, o których mowa w ust. 2, oznacza się nazwę jednostki Policji, sygnaturę akt postępowania oraz numer porządkowy księgi dowodów rzeczowych pod jakim dowody rzeczowe lub ślady kryminalistyczne zostały zarejestrowane.

§ 28. Dowody rzeczowe w postaci przedmiotów stanowiących wielokrotność egzemplarza tego samego rodzaju i zawartości, w szczególności w sprawach z zakresu prawa autorskiego i praw pokrewnych, prawa własności przemysłowej, przekazuje się do składnicy dowodów rzeczowych w opakowaniu zbiorczym, z podaniem ich łącznej liczby, określeniem rodzaju i nazwy, a także wskazaniem cech pozwalających na ich identyfikację.

§ 29. 1. Zwierzęta domowe lub laboratoryjne, zwierzęta gospodarskie albo zwierzęta wykorzystywane do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych, sportowych lub utrzymywane w ogrodach zoologicznych przekazuje się pod opiekę odpowiednio schronisku dla zwierząt, gospodarstwu rolnemu wskazanemu przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) albo ogrodowi zoologicznemu, po uzyskaniu zgody podmiotu, któremu zwierzę ma być przekazane.

2. W przypadku braku zgody, o której mowa w ust. 1 lub wystąpienia innych okoliczności uniemożliwiających przekazanie zwierzęcia podmiotom wymienionym w ust. 1, zwierzę może zostać przekazane innej osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej albo osobie fizycznej, która zapewni mu właściwą opiekę.

3. Podczas przekazywania zwierząt właściwym podmiotom Policja współdziała z organizacjami społecznymi, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt.

4. Z przekazania zwierzęcia sporządza się protokół, który zawiera:

- 1) datę przekazania zwierzęcia;
- 2) nazwę i siedzibę osoby prawnej lub innej jednostki organizacyjnej albo imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i adres osoby fizycznej, której zwierzę jest przekazywane;
- 3) w miarę możliwości określenie gatunku, wieku, płci oraz informację o stanie zdrowia zwierzęcia.

§ 30. Pojazdy, statki wodne lub powietrzne można przekazać podmiotom gwarantującym prawidłowe wykonanie umowy przechowania na parkingach, w przystaniach, hangarach albo w innych podobnych obiektach lub miejscach, jeżeli jednostka Policji nie włada obiektami lub miejscami gwarantującymi odpowiednie ich przechowywanie.

§ 31. Pieniądże obiegowe polskie i zagraniczne, jeżeli nie muszą być zachowane w konkretnych egzemplarzach, wpłaca się na rachunek prowadzony w oparciu o art. 83a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, 1948, 1984 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 60), albo wyjątkowo na konto sum depozytowych Prokuratury Krajowej, właściwych prokuratur regionalnych lub prokuratur okręgowych.

§ 32. 1. Złoto, platynę, srebro, w tym monety, wyroby użytkowe ze złota, platyny lub srebra, kamieni szlachetnych, pereł oraz koralu (kosztowności), zagraniczne środki płatnicze, krajowe i zagraniczne papiery wartościowe oraz pieniądze obiegowe polskie lub zagraniczne, które powinny być zachowane w konkretnych egzemplarzach, przekazuje się na przechowanie do banku, jako depozyt wartościowy.

2. Znajdujące się czasowo w jednostce Policji kosztowności, krajowe i zagraniczne papiery wartościowe oraz pieniądze obiegowe polskie lub zagraniczne, a także dokumenty stwierdzające tożsamość osób przechowuje się w szafie metalowej zamykanej na klucz.

3. Przed złożeniem depozytu wartościowego w banku lub oddaniem na przechowanie właściwej instytucji można wykonać fotografie lub kopie wchodzących w jego skład części, o których mowa w ust. 1. Depozyt należy przekazać do banku lub instytucji bez zbędnej zwłoki.

4. Kosztowności, zagraniczne środki płatnicze, krajowe i zagraniczne papiery wartościowe oraz pieniądze obiegowe polskie lub zagraniczne przekazywane do banku należy komisyjnie zapakować w sposób trwały, uniemożliwiający wyjęcie zawartości bez widocznego uszkodzenia opakowania, a opakowanie dodatkowo zabezpieczyć pieczęciami lub stemplami. Ponadto sposób opakowania i zabezpieczenia depozytu należy dostosować do wymagań banku, w którym będzie on przechowywany.

5. Na opakowaniu depozytu wpisuje się nazwę i adres składającego depozyt, numer deklaracji depozytowej oraz określa zawartość depozytu. Należy także sporządzić w trzech jednobrzmiących egzemplarzach protokół zapakowania depozytu, którego jeden egzemplarz umieszcza się wewnątrz opakowania depozytu, a następne umieszcza się w aktach głównych postępowania przygotowawczego i aktach kontrolnych.

6. Po wydaniu składającemu dowodu depozytowego na dowód przyjęcia depozytu, kopię tego dowodu załącza się do akt głównych postępowania i do akt kontrolnych.

7. Składający depozyt jest obowiązany wypełnić deklarację depozytową, w co najmniej pięciu jednobrzmiących egzemplarzach: dwa dla banku, jeden do umieszczenia wewnątrz opakowania, po jednym do akt głównych i kontrolnych postępowania. Jeśli składający depozyt określi w deklaracji depozytowej podmiot, do którego dyspozycji depozyt jest składany, przekazuje temu podmiotowi kolejny egzemplarz deklaracji depozytowej wraz z dowodem depozytowym. Deklarację depozytową podpisuje upoważniony policjant lub pracownik Policji, którego wzór podpisu znajduje się w banku.

8. W przypadku zmiany podmiotu, do którego dyspozycji depozyt został złożony, należy niezwłocznie pisemnie zawiadomić bank o tej zmianie. Pismo podpisuje policjant lub pracownik Policji, którego wzór podpisu został złożony w banku. Przekazania dowodu depozytowego i deklaracji depozytowej nowemu podmiotowi dysponującemu dokonuje podmiot dotychczas dysponujący depozytem.

9. Wydanie depozytu następuje na podstawie pisemnego polecenia wydania depozytu za zwrotem dowodu depozytowego. Pisemne polecenie wydania depozytu podpisuje policjant lub pracownik Policji, o którym mowa w ust. 8.

10. Depozyt zapakuje się i rozpakuje komisyjnie. W skład komisji wchodzi co najmniej trzy osoby, w tym policjant lub pracownik Policji wyznaczony przez kierownika jednostki Policji prowadzącej postępowanie.

§ 33. Rzeczy o wartości naukowej, artystycznej lub historycznej, w szczególności zabytki ruchome, muzealia, materiały biblioteczne i materiały archiwalne, o których mowa w odrębnych przepisach, oddaje się na przechowanie właściwej instytucji, w szczególności muzeum, archiwum lub bibliotece. Przepis § 32 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

§ 34. 1. Broń oraz amunicję przechowuje się w magazynach, o którym mowa w § 5 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 2012 r. w sprawie podmiotów uprawnionych do przechowywania oraz zniszczenia w postępowaniu karnym przedmiotów i substancji stwarzających niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia, właściwych miejscowo komend Policji, zwanych dalej „magazynem broni i amunicji”.

2. Przedmioty, o których mowa w ust. 1, mogą być przechowywane w składnicy, o której mowa w § 27 ust. 1, jeżeli spełnia ona wymagania określone dla magazynów broni i amunicji.

3. Komendant wojewódzki (Stołeczny) Policji może wyznaczyć jeden dla wszystkich podległych jednostek Policji magazyn broni i amunicji.

§ 35. 1. Odrębne przepisy regulują tryb postępowania i miejsca przechowywania przedmiotów i substancji stwarzających niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia, a w szczególności materiałów wybuchowych lub łatwopalnych, materiałów radioaktywnych, substancji trujących, duszących lub parzących, środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1, a także niebezpiecznych materiałów mikrobiologicznych oraz wyrobów tytoniowych i napojów alkoholowych.

2. Niebezpieczne materiały mikrobiologiczne bez przywożenia do jednostki Policji przekazuje się odpowiedniemu podmiotowi. Jeżeli ten podmiot odmawia przyjęcia, Policja występuje do prokuratora o skierowanie do sądu wniosku o natychmiastowe zniszczenie z uwagi na brak możliwości przechowywania.

§ 36. Dokumentację związaną z dowodami rzeczowymi i śladami kryminalistycznymi stanowią:

- 1) protokół oddania rzeczy na przechowanie osobie godnej zaufania, o której mowa w art. 228 kpk;
- 2) wykaz dowodów rzeczowych i śladów kryminalistycznych;
- 3) księga dowodów rzeczowych;
- 4) postanowienie w przedmiocie dowodów rzeczowych;
- 5) dowód wpłaty na konto sum depozytowych;
- 6) deklaracja depozytowa i dowód depozytowy;
- 7) dokumenty przyjęcia, wydania lub przekazania rzeczy;
- 8) protokoły zdawczo-odbiorcze;
- 9) protokoły okresowych inwentaryzacji dowodów rzeczowych.

§ 37. 1. Policjant wyznaczony do prowadzenia postępowania niezwłocznie przejmuje dowody rzeczowe i ślady kryminalistyczne, o których mowa w § 25 ust. 1, dokonuje ich zaewidencjonowania przez sporządzenie wykazu dowodów rzeczowych i śladów kryminalistycznych, zwanego dalej „wykazem”. W opisie uwzględnia się cechy pozwalające na identyfikację dowodu rzeczowego lub śladu kryminalistycznego oraz wskazuje czynność, w toku której został zabezpieczony.

2. W wykazach ujmuje się wszystkie dowody rzeczowe lub ślady kryminalistyczne zabezpieczone w toku postępowania, niezależnie od miejsca i sposobu ich przechowywania.

3. Sporządza się odrębne wykazy dotyczące dowodów rzeczowych będących bronią lub amunicją albo będących środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi lub ich preparatami oraz prekursorami kategorii 1.

4. Wykaz sporządza się w Elektronicznym Rejestrze Czynności Dochodzeniowo-Śledczych.

5. Wydruk wykazu dokonuje się, w co najmniej trzech egzemplarzach, z przeznaczeniem:

- 1) egzemplarz nr 1 – akta główne postępowania;
- 2) egzemplarz nr 2 – akta kontrolne postępowania;
- 3) egzemplarz nr 3 i kolejne – do wykorzystania jako pokwitowanie w przypadku przekazywania dowodów rzeczowych lub śladów kryminalistycznych do sądu, prokuratury, innej jednostki Policji lub innego organu albo instytucji.

§ 38. Kierownik jednostki lub komórki organizacyjnej Policji wyznacza osobę lub osoby odpowiedzialne za prowadzenie ewidencji dowodów rzeczowych i śladów kryminalistycznych oraz ich przechowywanie, zwaną dalej „depozytariuszem”.

§ 39. 1. Księgi dowodów rzeczowych są prowadzone w Elektronicznym Rejestrze Czynności Dochodzeniowo-Śledczych na podstawie sporządzanych wykazów.

2. Depozytariusz, przyjmując dowody rzeczowe lub ślady kryminalistyczne każdorazowo sprawdza ich zgodność z opisem w wykazie oraz ich oznaczeniami na opakowaniach albo na przymocowanych do nich metryczkach, a także inne cechy pozwalające na ich identyfikację.

3. Jeżeli zachodzi potrzeba pobrania dowodu rzeczowego lub śladu kryminalistycznego ze składnicy, pobierający sporządza pokwitowanie, a depozytariusz odnotowuje pobranie w odpowiedniej kolumnie księgi dowodów rzeczowych. W księdze dowodów rzeczowych odnotowuje się również zwrot pobranego dowodu rzeczowego lub śladu kryminalistycznego.

§ 40. 1. Policjant prowadzący postępowanie w jego toku systematycznie weryfikuje dowody rzeczowe pod kątem ich niezbędności (przydatności) w postępowaniu.

2. W razie stwierdzenia zbędności (nieprzydatności) dowodu rzeczowego policjant jest obowiązany niezwłocznie:

- 1) bez uprzedniego wydania postanowienia o oddaniu dowodu rzeczowego osobie uprawnionej oddać dowód rzeczowy osobie uprawnionej (art. 230 § 1 kpk), z zastrzeżeniem pkt 2;
- 2) wydać postanowienie o oddaniu dowodu rzeczowego osobie uprawnionej (art. 230 § 1 kpk) i oddać go tej osobie po uprawomocnieniu się postanowienia, w przypadku gdy osobą uprawnioną jest osoba inna niż ta, u której dowód rzeczowy został zatrzymany lub od której został odebrany;
- 3) wydać postanowienie o przekazaniu dowodu rzeczowego właściwemu urzędowi lub instytucji, gdy jego posiadanie jest zabronione, a jeżeli ma on wartość naukową, artystyczną lub historyczną, na wniosek lub za zgodą muzeum – o jego przekazaniu muzeum (art. 230 § 3 kpk);
- 4) wystąpić do prokuratora z wnioskiem o zastosowanie trybu postępowania określonego w rozdziale 25 kpk w przypadku powstania wątpliwości, komu należy dowód rzeczowy wydać, w szczególności o:
 - a) oddanie do depozytu sądowego lub osobie godnej zaufania (art. 231 § 1 kpk), a w przypadku dowodu rzeczowego o wartości naukowej, artystycznej lub historycznej o oddanie na przechowanie do muzeum lub innej właściwej instytucji (art. 231 § 2 kpk),
 - b) sprzedaż i złożenie kwoty pieniężnej do depozytu (art. 232 § 1 i 2 kpk).

3. W przypadku zwrotu dowodu rzeczowego osobie uprawnionej, policjant odnotowuje ten fakt w wykazie, a do akt postępowania dołącza pokwitowanie uzyskane od osoby uprawnionej.

4. W postępowaniach kończonych przez Policję, przed ich przekazaniem prokuratorowi z odpowiednim wnioskiem co do sposobu zakończenia, policjant jest obowiązany dokonać sprawdzenia przechowanych dowodów rzeczowych, zwłaszcza pod kątem ich dalszej niezbędności (przydatności) dla postępowania. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 41. 1. Przesyłając prokuratorowi materiały postępowania przygotowawczego z odpowiednim wnioskiem co do sposobu jego zakończenia, przekazuje się również dowody rzeczowe i ślady kryminalistyczne. W piśmie przewodnim umieszcza się informację o miejscu przechowywania tych dowodów rzeczowych lub śladów kryminalistycznych, których ze względu na właściwości fizyczne nie przekazano prokuratorowi wraz z aktami oraz wnioskuje o podjęcie na podstawie art. 323 kpk odpowiedniej decyzji.

2. Dowody rzeczowe lub ślady kryminalistyczne w sprawach zakończonych kierowanych do sądu Policja przekazuje prokuratorowi lub po uzgodnieniu z prokuratorem bezpośrednio sądowi. Przepis ust. 1 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.

3. Dowody rzeczowe lub ślady kryminalistyczne przekazuje się za pokwitowaniem odbioru, uwzględniając przepis § 37 ust. 5 pkt 3. Jeżeli te dowody lub ślady nie są załączone do akt postępowania, należy je przekazać w odpowiednim zbiorczym opakowaniu.

§ 42. 1. Policja przekazuje za pokwitowaniem odbioru dowody rzeczowe lub ślady kryminalistyczne wraz z aktami sprawy organom innym niż prokurator lub sąd – w siedzibie organu przejmującego.

2. Rzeczy wielkogabarytowe lub w znacznych ilościach przekazuje się w miejscu wskazanym przez organ przejmujący i w terminie z nim uzgodnionym.

§ 43. 1. Po uprawomocnieniu się postanowienia o umorzeniu dochodzenia i wpisaniu sprawy do rejestru przestępstw policjant prowadzący postępowanie na podstawie art. 323 kpk w związku z art. 325e ust. 2 kpk, wydaje postanowienie co do dowodów rzeczowych stosownie do przepisów art. 230–233 kpk.

2. W przypadku będących nośnikami śladów kryminalistycznych dowodów rzeczowych nieprzedstawiających wartości materialnej policjant, o którym mowa w ust. 1, wydaje postanowienie o ich przechowaniu do czasu przedawnienia karalności i ich zniszczeniu po upływie tego terminu. Postanowienie to, stosownie do przepisu art. 323 § 2 kpk doręcza się osobie uprawnionej, o której mowa w art. 230 § 2 kpk.

3. Policja na podstawie art. 323 § 3 kpk kieruje do sądu wnioski o orzeczenie przepadku dowodu rzeczowego, jeżeli przepis przewiduje orzeczenie przepadku.

4. W dochodzeniach umorzonych w trybie art. 325f § 1 kpk dowody rzeczowe, co do których wydane zostało postanowienie o dalszym ich przechowaniu oraz ślady kryminalistyczne przechowuje się w składnicy dowodów rzeczowych do czasu upływu terminu przedawnienia karalności. Przed przekazaniem do archiwum lub składnicy akt Policji akt głównych wyłącza się z nich dowody rzeczowe i ślady kryminalistyczne wraz z ich opakowaniami i składa w składnicy dowodów rzeczowych, co należy odnotować w wykazie. Przepisy § 27 ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

5. Akta główne oraz akta kontrolne, jeżeli były założone, dochodzenia umorzonego w trybie art. 325f § 1 kpk przekazuje się do archiwum lub składnicy akt Policji na jednym spisie akt przekazanych, jako dwie odrębne pozycje. W spisie akt przekazanych należy odnotować sygnaturę akt, o której mowa w § 66, a w polu kolumny spisu „uwagi” zawrzeć informację w brzmieniu „dowody rzeczowe i ślady kryminalistyczne”.

6. Po upływie terminu wskazanego w ust. 2 i 4 dowody rzeczowe i ślady kryminalistyczne w dochodzeniach umorzonych w trybie art. 325f § 1 kpk Policja przechowuje do czasu brakowania dokumentacji niearchiwalnej kategorii „B” i „BE”, o którym mowa w przepisach o metodach i formach wykonywania zadań w zakresie działalności archiwalnej w Policji.

7. Komórka właściwa do spraw archiwalnych przed planowanym brakowaniem akt dochodzeń umorzonych w trybie art. 325f § 1 kpk przekazuje kierownikowi jednostki lub komórki organizacyjnej Policji, której akta będą podlegać brakowaniu, lub jego następcy prawnemu, wykaz dokumentacji niearchiwalnej planowanej do brakowania, ze wskazaniem sygnatury akt, o której mowa w § 66.

8. W jednostce lub komórce organizacyjnej Policji, której akta dochodzeń umorzonych w trybie art. 325f § 1 kpk będą podlegać brakowaniu, sporządza się listę dowodów rzeczowych na podstawie wykazu, o którym mowa w ust. 7, oraz listę śladów kryminalistycznych w sprawach, których akta będą podlegać brakowaniu.

9. Komórka właściwa do spraw archiwalnych może wybrakować akta główne i kontrolne dochodzeń umorzonych w trybie art. 325f § 1 kpk po uzyskaniu z jednostki lub komórki organizacyjnej Policji, o której mowa w ust. 8, lub od ich następcy prawnego, informacji, że wykonano wszystkie czynności, o których mowa w ust. 10 i 11.

10. Dowody rzeczowe, o których mowa w ust. 8, z uwzględnieniem ust. 11, Policja wydaje osobie uprawnionej. W razie niepodjęcia ich przez uprawnionego w odpowiednim terminie, zastosowanie mają przepisy o likwidacji niepodjętych depozytów.

11. Ślady kryminalistyczne oraz dowody rzeczowe, o których mowa w ust. 2, podlegają komisyjnemu protokolarnemu zniszczeniu, w sposób odpowiedni dla ich właściwości. Komisję, o której mowa w zdaniu pierwszym, powołuje kierownik jednostki Policji lub uprawniony przez niego policjant.

12. Dokumenty wytworzone w toku czynności, o których mowa w ust. 10 i 11, włącza się do dokumentacji dotyczącej dowodów rzeczowych, o której mowa w przepisach o jednolitym rzeczowym wykazie akt Policji.

§ 44. 1. Kierownicy jednostek Policji, nie rzadziej niż raz na dwa lata w styczniu, zarządzają komisyjną inwentaryzację dowodów rzeczowych i śladów kryminalistycznych przechowywanych w składnicy dowodów rzeczowych, zwaną dalej „inwentaryzacją”.

2. Kierownik komórki organizacyjnej Komendy Głównej Policji właściwej dla spraw wewnętrznych może zarządzić inwentaryzację, jeżeli uzna taką potrzebę. Przepisy ust. 3–9 stosuje się odpowiednio.

3. W zarządzeniu, o którym mowa w ust. 1, określa się skład komisji inwentaryzacyjnej ze wskazaniem przewodniczącego oraz terminu jej przeprowadzenia. W skład komisji nie może wchodzić osoba odpowiedzialna za prowadzenie składnicy dowodów rzeczowych, a także osoby ją zastępujące w zakresie prowadzenia tej składnicy w okresie objętym inwentaryzacją.

4. Inwentaryzacja powinna się zakończyć sporządzeniem protokołu najpóźniej w terminie 45 dni od czasu jej zarządzenia. Termin ten, w przypadkach szczególnie uzasadnionych może być przedłużony na dalszy czas oznaczony. Protokół przekazuje się kierownikowi jednostki Policji. W przypadku, gdy w danej jednostce lub komórce organizacyjnej Policji jest więcej niż jedna składnica dowodów rzeczowych, dokumentację inwentaryzacji sporządza się oddzielnie dla każdej składnicy.

5. Kierownicy jednostek Policji podległych komendantowi wojewódzkiemu (Stołecznemu) Policji i kierownicy komórek komend wojewódzkich (Stołecznej) Policji, w których są prowadzone postępowania, przekazują jeden egzemplarz protokołu inwentaryzacji odpowiednio kierownikowi komórki, o którym mowa w § 16 ust. 1 i 2. W służbie śledczej protokół z inwentaryzacji przekazuje się kierownikowi komórki, o którym mowa w § 16 ust. 3.

6. W protokole wskazuje się okres prowadzenia czynności inwentaryzacyjnych, określa stopień zgodności stanu faktycznego ze stanem ewidencyjnym oraz zamieszcza ewentualne uwagi co do sposobu przechowywania dowodów rzeczowych i śladów kryminalistycznych lub prowadzenia dokumentacji. W protokole z inwentaryzacji magazynu środków odurzających i substancji psychotropowych dodatkowo wskazuje się łączną liczbę przechowywanych depozytów i sygnaturę sprawy depozytu najstarszego.

7. W przypadku stwierdzenia przez komisję braku pełnej zgodności pomiędzy stanem faktycznym i stanem ewidencyjnym, w protokole dokładnie opisuje się stwierdzone niezgodności. Kierownik jednostki Policji podejmuje niezwłocznie czynności zmierzające do ich wyjaśnienia.

8. Inwentaryzację dowodów rzeczowych i śladów kryminalistycznych przechowywanych w składnicy zarządza się również w przypadku zaistnienia zdarzenia, które mogło spowodować ich utratę lub zniszczenie oraz w przypadku zmiany osoby odpowiedzialnej za prowadzenie składnicy.

9. Kierownik jednostki Policji może w każdym czasie zarządzić przeprowadzenie inwentaryzacji w innych przypadkach niż określone w ust. 1 i 8. Przepisy ust. 3–7 stosuje się.

Art. 229 kpk

Protokół zatrzymania rzeczy lub przeszukania powinien, oprócz wymagań wymienionych w art. 148, zawierać oznaczenie sprawy, z którą zatrzymanie rzeczy lub przeszukanie ma związek, oraz podanie dokładnej godziny rozpoczęcia i zakończenia czynności, dokładną listę zatrzymanych rzeczy i w miarę potrzeby ich opis, a nadto wskazanie polecenia sądu lub prokuratora. Jeżeli polecenie nie zostało uprzednio wydane, zamieszcza się w protokole wzmiankę o poinformowaniu osoby, u której czynność przeprowadzono, że na jej wniosek otrzyma postanowienie w przedmiocie zatwierdzenia czynności.

Art. 148 § 1 kpk

Protokół powinien zawierać:

- 1) oznaczenie czynności, jej czasu i miejsca oraz osób w niej uczestniczących,
- 2) przebieg czynności oraz oświadczenia i wnioski jej uczestników,
- 3) wydane w toku czynności postanowienia i zarządzenia, a jeżeli postanowienie lub zarządzenie sporządzono osobno, wzmiankę o jego wydaniu,
- 4) w miarę potrzeby stwierdzenie innych okoliczności dotyczących przebiegu czynności.

14. UDOKUMENTOWANIE FAKTU PRZESZUKANIA OSÓB, POMIESZCZEŃ, RZECZY ORAZ ZATRZYMANIA RZECZY

Art. 148 § 2 kpk

Wyjaśnienia, zeznania, oświadczenia i wnioski oraz stwierdzenia określonych okoliczności przez organ prowadzący postępowanie zamieszcza się w protokole z możliwą dokładnością. Osoby biorące udział w czynności mają prawo żądać zamieszczenia w protokole z pełną dokładnością wszystkiego, co dotyczy ich praw lub interesów.

Art. 148 § 3 kpk

W protokole nie wolno zastępować zapisu treści zeznań lub wyjaśnień odwoływaniem się do innych protokołów.

Art. 148 § 4 kpk

Osoby biorące udział w czynności mają prawo żądać odczytania fragmentów ich wypowiedzi wciągniętych do protokołu.

Art. 143 § 1 kpk

Spisania protokołu wymagają:

(...)

6) przeszukanie osoby, miejsca, rzeczy i systemu informatycznego oraz zatrzymanie rzeczy i danych informatycznych,

7) otwarcie korespondencji i przesyłki oraz odtworzenie utrwalonych zapisów,

(...)

BIBLIOGRAFIA

Literatura

Blaski i cienie przeszukania. Węzłowe problemy procesowo-kryminalistyczne, red. nauk. A. Opalska-Kasprzak, I.A. Jaroszewska, M. Powirska, Kortowski Przegląd Prawniczy Monografie, Olsztyn 2018.

Grzegorzczak T., *Kodeks Postępowania karnego. Komentarz*, Wolters Kluwer, Warszawa 2008.

Kaznowski A., *Problematyka przeszukania mieszkania*, „Prokuratura i Prawo” 2010, nr 4.

Kudrelek J., Kwasiński R., *Pisma procesowe w postępowaniu przygotowawczym*, WSPol, Szczytno 2010.

Akty prawne

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2019 r. poz. 821, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2020 r. poz. 360).

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30).

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Karny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1950, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2019 r. poz. 1120, z późn. zm.).

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 kwietnia 2016 r. – Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury (Dz. U. z 2017 r. poz. 1206, z późn. zm.).

Zarządzenie nr 4 Komendanta Głównego Policji z dnia 9 lutego 2017 r. w sprawie niektórych form organizacji i ewidencji czynności dochodzeniowo-śledczych Policji oraz przechowywania przez Policję dowodów rzeczowych uzyskanych w postępowaniu karnym (Dz. Urz. KGP poz. 9, z późn. zm.).

Wytyczne nr 3 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 sierpnia 2017 r. w sprawie wykonywania niektórych czynności dochodzeniowo-śledczych przez policjantów (Dz. Urz. KGP poz. 59, z późn. zm.).

Wytyczne nr 3 z dnia 13 lipca 2020 r. Komendanta Głównego Policji w sprawie wykonywania przez Policję niektórych czynności w zakresie wykrywania wykroczeń oraz ścigania ich sprawców (Dz. Urz. KGP poz. 37).

Pismo nr KR-DŚ-2022/1491/2018/RW Biura Kryminalnego KGP z dnia 31 lipca 2018 r.

WYKAZ TYTUŁÓW WYDAWANYCH W SERII „MATERIAŁY DYDAKTYCZNE”

2009 r.

1. **M. Pilaciński**, *Materiały szkoleniowe dotyczące podstaw wiedzy z zakresu technologii oświetleniowej*
2. **ZTO CSP**, *Skrypt dla słuchaczy kursu specjalistycznego dla policjantów służby kryminalnej w komórkach techniki operacyjnej z zakresu prowadzenia obserwacji pieszej (poufne)*
3. **M. Pokrzywa**, *Wybrane aspekty prowadzenia postępowań przygotowawczych w sprawach o uprowadzenie małoletniego określonych w art. 211 k.k.*
4. **T. Maczuga**, *Taktyka i techniki interwencji. Zestaw zadań dla słuchaczy szkolenia zawodowego podstawowego*
5. **A. Grygutis, P. Sobiech, A. Wilisowski**, *Prowadzenie działań pościgowych przez Policję (SP w Katowicach)*
6. **P. Sielecki, P. Sobiech, D. Pluta**, *Broń palna (SP w Katowicach)*
7. **S. Liszkiewicz**, *Przeszukanie i czynności zbliżone do przeszukania*

2010 r.

8. **P. Górnik, J. Kaleta**, *Postępowanie mandatowe za wykroczenia skarbowe (SP w Katowicach)*
9. **J. Sterczewski, K. Fojcik**, *Strzelba gładkolufowa SDASS Imperator kal. 12/76 – wyd. II (SP w Katowicach)*
10. **S. Korecki**, *Postępowanie w sprawach nieletnich – cz. II (SP w Katowicach)*
11. **R. Maj, J. Zajęc**, *Zasady wypełniania meldunku informacyjnego*
12. **M. Bondel**, *Ogumienie. Podstawowe zagadnienia*
13. **H. Purzyńska**, *Sprawdzanie osób, pojazdów, dokumentów, rzeczy w KSIP. Ćwiczenia dla słuchaczy*
14. **A. Lazor (red.)**, *Kazusy z prawa karnego materialnego. Suplement – rozwiązania kasusów*
15. **W. Radecki, M. Śrubka**, *Przyjęcie informacji o przestępstwie i przesłuchanie świadka*
16. **D. Boruszewski, R. Kobryś**, *Kontrola transportu drogowego. Pojazdy nienormatywne – szczegółowe regulacje prawne (stan prawny na 31.01.2010 r.)*
17. **J. Misiak**, *Wykonywanie poleceń uprawnionych organów oraz udzielanie pomocy i asysty*
18. **W. Łabuz**, *Przeszukanie osoby, pomieszczeń i rzeczy*
19. **R. Maj, J. Zajęc (red.)**, *Poszukiwanie osób i rzeczy oraz ujawnienia sprawców przestępstw w ramach wybranych czynności operacyjno-rozpoznawczych i administracyjno-porządkowych*
20. **D. Baj, T. Fęcki, T. Grochowski, W. Halicki**, *Część szczególna prawa karnego materialnego i prawa wykroczeń*
21. **R. Kobryś, A. Sałkowska**, *Zatrzymanie pojazdu do kontroli. Zakres podstawowy*
22. **P. Górnik**, *Podstawy prawne funkcjonowania oraz zadania straży gminnych (SP w Katowicach)*
23. **W. Jasińska, V. Grudzień**, *Postępowanie nakazowe a wnioski oskarżyciela o skazanie bez przeprowadzania rozprawy (SP w Katowicach)*
24. **A. Lazor**, *Przepisy karne wybranych ustaw szczególnych*
25. **J. Wróbel, A. Chechelski**, *Współdziałanie Policji z wybranymi podmiotami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo i porządek publiczny (SP w Katowicach)*
26. **T. Stechnij, P. Wąsiel**, *Szkolenie strzeleckie – zbiór podstawowych materiałów pomocniczych dla słuchaczy szkolenia zawodowego podstawowego (SP w Katowicach)*
27. **M. Szlauer**, *Zjawisko przemocy domowej wobec kobiet (SP w Katowicach)*
28. **A. Kłosek, J. Wróbel**, *Obowiązki policjanta pełniącego służbę w PDOZ (SP w Katowicach)*
29. **A. Kłosek, W. Kreihs**, *Udzielanie informacji środkom masowego przekazu (SP w Katowicach)*

30. **T. Sibiela**, *Sprawdzenie i weryfikacja numeru identyfikacyjnego pojazdu podczas kontroli drogowej* (SP w Katowicach)
31. **A. Cichy, T. Mreńca**, *Prawne aspekty bezpieczeństwa w sieci internetowej (wybrane zagadnienia)*. (SP w Katowicach)
32. **K. Bodzioch, D. Powąza**, *Postawy, stereotypy, wiedza i doświadczenie policjantów dzielnicowych na temat ofiar przemocy domowej na podstawie badań własnych* (SP w Katowicach)
33. **T. Maczuga, M. Milewski, W. Brzozowski**, *Wybrane elementy taktyki zatrzymania osób w pomieszczeniach*
34. **E. Ciborowska, T. Fęcki, E. Jakimiuk, D. Korolczuk**, *Część ogólna prawa karnego materialnego i prawa wykroczeń oraz elementy wstępu do prawoznawstwa*
35. **A. Dubińska-Donder, R. Idzikowski, M. Lis-Walewska**, *Wykonywanie czynności w sprawach o wykroczenia*

2011 r.

36. **R. Maj, J. Zając**, *Przestępstwa komputerowe*
37. **L. Dyduch**, *Policja a straż gminna (miejska) – realizacja uprawnień oraz stosowanie przez strażników gminnych (miejskich) środków przymusu bezpośredniego i broni palnej bojowej*
38. **R. Kobryś, R. Kuchar**, *Zasady ogólne stosowania urzędzeń organizacji i bezpieczeństwa ruchu drogowego. Wyciąg z przepisów*
39. **M. Bogusz, I. Bogusz**, *Ogłędziny miejsca zdarzenia złożone pod względem organizacyjnym*
40. **A. Dyrda**, *Kontrola operacyjna. Wyciąg z aktów prawnych*
41. **T. Maczuga**, *Taktyka i techniki interwencji – zbiór materiałów szkoleniowych policji francuskiej*
42. **B. Kiliszek, W. Woźny**, *Rola i zadania dowódcy nieetatowej grupy rozpoznania minersko-pirotechnicznego na miejscu zdarzenia (poufne)*
43. **D. Szymanik**, *Badania techniczne pojazdów*
44. **L. Dyduch**, *Przygotowanie i dyslokacja służby patrolowej*
45. **R. Doliński, A. Gierak, J. Orłowski**, *Fotoradary*
46. **L. Dyduch**, *Wybrane przepisy prawne regulujące pracę spottersa*
47. **R. Socha, B. Kaczmarczyk**, *Wyspecjalizowane instytucje realizujące zadania na rzecz bezpieczeństwa. Cz. I – Formacje uzbrojone właściwe w sprawach bezpieczeństwa publicznego*
48. **G. Perz**, *Zasady zachowania się policjantów*
49. **R. Maj, J. Zając**, *Zasady wypełniania meldunku informacyjnego. Wydanie zaktualizowane i uzupełnione*
50. **J. Misiak**, *Przestępstwo a wykroczenie. Analiza porównawcza*
51. **Ł. Długołęcki**, *Nowoczesne systemy nawigacyjne wykorzystywane w służbie patrolowej na wodach*
52. **J. Przasnyski, R. Rozenek**, *Bezpieczeństwo i zagrożenia podczas pokonywania zakrętów na drodze*
53. **K. Bakalarczyk-Burakowska, P. Haraś, R. Lewandowski**, *Ustalanie sprawców przestępstw popełnianych za pośrednictwem Internetu*
54. **M. Wziątek, A. Przybylik**, *Tresura psów służbowych. Ćwiczenia obrończe*
55. **W. Różycki**, *Podstawowe zabiegi resuscytacji wobec tonących*
56. **K. Bakalarczyk-Burakowska, P. Haraś, R. Lewandowski**, *Cyberprzemoc*
57. **M. Król**, *Konwoje i doprowadzenia osób*
58. **K. Szczerbaty, K. Mikosza, T. Midro**, *Chemiczne środki obezwładniające stosowane przez polską Policję. Część I*
59. **G. Wiorowski, K. Lubryczyński**, *Tresura psów służbowych. Tropienie śladów ludzkich*
60. **L. Dyduch**, *Taktyka interwencji policyjnych wobec wybranych kategorii osób*

2012 r.

61. **A. Walasek**, *Tresura psów służbowych. Postuśnienie ogólne*
62. **K. Bakalarczyk-Burakowska, P. Haraś, R. Lewandowski**, *Praktyczne wykorzystanie Systemu Poszukiwawczego Policji*
63. **Ł. Szwejkowski**, *Przestępstwa z nienawiści. Wybrane zagadnienia*
64. **Z. Mikulski**, *Motocyklowa asysta honorowa*

65. **A. Cholewski**, *Sposoby sprawdzania obiektów pod względem bezpieczeństwa minersko-pirotechnicznego*
66. **G. Leśniak, J. Kuźmiński, A. Wiśniewski**, *Kształtowanie ogólnej sprawności fizycznej w kontekście działań interwencyjnych funkcjonariuszy Policji*
67. **I. Kordas**, *Praktyczne aspekty pracy operacyjnej Policji. Tabele pomocnicze i założenia do ćwiczeń*
68. **A. Przekaziński, R. Szczech**, *Czas pracy kierowców*
69. **K. Bakalarczyk-Burakowska, P. Haraś, R. Lewandowski**, *Kazusy dotyczące zagadnień informatycznych*
70. **G. Perz, L. Dyduch**, *Wybrane akty prawne do realizacji zajęć dydaktycznych z zakresu prewencji na szkoleniu zawodowym podstawowym*
71. **D. Golicki, H. Kowalik**, *Budowa i działanie broni palnej krótkiej. Pytania i odpowiedzi*
72. **M. Prokopczyk, R. Ośka, M. Hańczuk**, *Tresura psów służbowych. Wyszukiwanie zapachów materiałów wybuchowych*
73. **M. Zbrzeźny, P. Mroczkowski, M. Bocian**, *Bezpieczeństwo podczas hamowania awaryjnego*
74. **M. Zbrzeźny, P. Mroczkowski, M. Bocian**, *Pozycja kierującego za kierownicą*
75. **D. Baj, D. Bober**, *Kary i środki karne na gruncie Kodeksu karnego i Kodeksu wykroczeń*
76. **D. Cyma-Końska**, *Interwencja policyjna wobec przemocy w rodzinie*
77. **K. Szczerbaty, K. Mikosza, T. Midro**, *Chemiczne środki obeształdające stosowane przez polską Policję. Część II*
78. **D. Chodziński**, *Pranie pieniędzy jako jedna z form działania zorganizowanych grup przestępczych*
79. **A. Rybicka-Nowek**, *Wybrane zagadnienia z zakresu praw człowieka. Poradnik dla nauczyciela policyjnego*
80. **J. Konieczny, B. Hajdacki**, *Pistolety maszynowe wykorzystywane w Policji*
81. **A. Walasek**, *Tresura psów służbowych. Psy do wyszukiwania zapachów narkotyków*
82. **S. Ronowicz, I. Bogusz, D. Śledziwski, W. Weremko**, *Podstawowe wiadomości z fotografii kryminalistycznej*

2013 r.

83. **M. Pilaciński, R. Szczech, D. Szymanik**, *Układy kierownicze pojazdów*
84. **I. Bogusz, M. Bogusz**, *Technika kryminalistyczna – ślady biologiczne*
85. **D. Bober, D. Baj**, *Odpowiedzialność dyscyplinarna policjanta*
86. **R. Kobryś**, *Potrącenie pieszego – wybrane zagadnienia z zakresu rekonstrukcji wypadku drogowego*
87. **Ł. Szwejkowski**, *Korupcja – wybrane zagadnienia*
88. **G. Jankowski**, *Etyka zawodowa policjanta w aspekcie wybranych przymiotów osobowych*
89. **M. Zbrzeźny, P. Mroczkowski, D. Kulikowski**, *Kierowanie ruchem drogowym*
90. **K. Mikosza**, *Rola i zadania Policji w zwalczaniu terroryzmu*
91. **R. Socha, M. Karpeta**, *Dziecko jako ofiara przemocy*
92. **D. Cyma-Końska**, *Zatrzymanie osoby jako środek przymusu*
93. **R. Maj**, *Poszukiwanie osób zaginionych oraz postępowanie w przypadku ujawnienia osoby o nieustalonej tożsamości*
94. **M. Śrubka**, *Karnoprocesowe aspekty zabezpieczenia mienia*
95. **M. Lis-Walewska, A. Mańko-Czajka**, *Środki oddziaływania wychowawczego stosowane wobec sprawcy wykroczenia*
96. **B. Krzemień**, *Resuscytacja krążeniowo-oddechowa (Basic Life Support – BLS)*
97. **A. Pawłowski, J. Pośpiech**, *Podstawy interwencji policyjnych ze szczególnym uwzględnieniem zasad podejmowania czynności wobec osób z zaburzeniami psychicznymi oraz nosicieli wirusa HIV*
98. **K. Zalewski**, *Zdarzenia zakłócające prawidłowy przebieg służby w PDOZ*
99. **G. Perz**, *Wybrane zagadnienia historii Policji*
100. **D. Szymanik**, *Oświetlenie nowoczesnych samochodów a bezpieczeństwo jazdy w warunkach nocnych*
101. **G. Winnicki**, *Zacięta broń palną krótkiej*

- 102. K. Zaranek**, *Oględziny pojazdu jednośladowego na przykładzie motocykla Honda CBX 750*
- 103. D. Śledziewski**, *Dowód osobisty – zabezpieczenia stwierdzające autentyczność dokumentu*
- 104. I. Bogusz**, *Dokumentacja fotograficzna z oględzin miejsca zdarzenia z uwzględnieniem makrofotografii i fotografii w świetle UV*
- 105. W. Nienałtowski, R. Nienałtowski**, *Administracyjno-prawne aspekty wydawania pozwoleń na broń palną*
- 106. S. Hołoweńko, Z. Jagielski, R. Szczech**, *Technika kierowania samochodem*
- 107. D. Baj, D. Bober, J. Golał**, *Wybrane przestępstwa przeciwko mieniu – w świetle aktualnego orzecznictwa*
- 108. G. Perz, L. Dyduch**, *Wybrane akty prawne do realizacji zajęć dydaktycznych z zakresu prewencji szkolenia podstawowego zawodowego (stan prawny na 3.12.2013 r.)*
- 109. M. Śrubka**, *Przesłuchanie świadka w procesie karnym*

2014 r.

- 110. M. Walczuk, M. Bogusz, I. Bogusz**, *Ślady biologiczne – analiza mechanizmu powstawania plam krwi i możliwości jej wykorzystania w procesie wykryczym*
- 111. M. Łojek, J. Setniewska**, *Wybrane akty wykonawcze z zakresu kontroli ruchu drogowego*
- 112. P. Kreczmański, P. Pińczuk**, *Tresura psów służbowych. Szkolenie psów tropiących*
- 113. M. Śrubka, B. Waszkiewicz**, *Postępowanie sprawdzające i postępowanie w niezbędnym zakresie (art. 307 i 308 kpk)*
- 114. D. Boruszewski, M. Jackowski, S. Hołoweńko**, *Wymagane dokumenty podczas wykonywania przewozu drogowego*
- 115. A. Rybicka, K. Winnicka**, *Legitymowanie osób transeksualnych*
- 116. L. Dyduch, K. Świerczewski, W. Biedrzycki**, *Użycie lub wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego przez policjantów*
- 117. A. Idzikowski**, *Szkolenie strzeleckie. Bezpieczeństwo – charakterystyka zagadnienia*
- 118. A. Mańko-Czajka**, *Postępowanie przyspieszone w sprawach o wykroczenia*
- 119. D. Cyma-Końska**, *Zatrzymanie osoby jako środek przymusu (wydanie II)*
- 120. K. Bakalarczyk-Burakowska, R. Lewandowski, T. Siemianowski**, *Krajowy System Informatyczny Policji w teorii i praktyce. Ćwiczenia*
- 121. S. Klimaszewski**, *Wybrane elementy postępowania w sprawach nieletnich – część I*
- 122. M. Śrubka, B. Waszkiewicz**, *Świadek wykroczenia*
- 123. S. Ronowicz**, *Fotografia kryminalistyczna. Przewodnik do prac praktycznych*
- 124. W. Biedrzycki, K. Świerczewski**, *Charakterystyka funkcjonowania dzielnicowego w Policji*
- 125. R. Nienałtowski**, *Wybrane przestępstwa i wykroczenia dotyczące broni palnej i amunicji*
- 126. W. Weremko**, *Dokumentacja uzupełniająca z oględzin miejsca zdarzenia. Szkice i plany*
- 127. D. Baj, D. Bober, J. Golał**, *Wybrane przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu – w świetle aktualnego orzecznictwa*

2015 r.

- 128. M. Śrubka, D. Korolczuk, A. Przybylik**, *Policjant jako oskarżyciel publiczny w sprawach o wykroczenia*
- 129. P. Chelber, P. Winnicki**, *Podstawy łączności w Policji*
- 130. K. Bakalarczyk-Burakowska, R. Lewandowski, T. Siemianowski**, *Przygotowanie policjanta do wykorzystania przez Policję do robku prawnego Schengen*
- 131. M. Śmiałek**, *Subkultury młodzieżowe w Polsce – wybrane zagadnienia*
- 132. J. Misiak, J. Golał**, *Karne i administracyjne aspekty wprowadzenia do obrotu paliwa niespełniającego norm jakościowych. Wpływ wadliwego jakościowo paliwa na środowisko naturalne*
- 133. R. Lewandowski, T. Siemianowski**, *Zastrzeżenie dokumentów tożsamości – System Dokumenty Zastrzeżone*

- 134. M. Komosiński, A. Pawłowski, C. Suszyński**, *Zasady przyjmowania, przekazywania i zwalniania osób umieszczonych w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia*
- 135. R. Rozenek**, *Wideorejestratory PolCam i Videorapid 2. Obsługa urządzeń*
- 136. L. Dyduch**, *Bezpieczeństwo w czasie realizacji czynności i działań policyjnych*
- 137. I. Bogusz, M. Bogusz**, *Ślady kryminalistyczne – dla słuchaczy szkolenia zawodowego podstawowego*
- 138. A. Czekaj, R. Grabski**, *Obserwacja jako metoda pracy operacyjnej (poufne)*
- 139. R. Grabski, A. Czekaj**, *Błędy występujące w obserwacji (poufne)*
- 140. G. Sadowski, Z. Herbuś**, *Sposoby radzenia sobie ze stresem podczas prowadzenia obserwacji (poufne)*
- 141. D. Baj, D. Bober, J. Golał**, *Wybrane przestępstwa przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego w świetle aktualnego orzecznictwa*
- 142. R. Rozenek, J. Przasnyski, M. Gemza**, *Kwalifikacja zdarzeń drogowych oraz polecenia i sygnały wydawane przez policjanta na miejscu zdarzenia drogowego*
- 143. M. Śrubka**, *Formy popełnienia przestępstwa*
- 144. R. Idzikowski**, *Analiza wykroczenia z art. 86 i 87 kw*
- 145. J. Golał**, *Wybrane przestępstwa przeciwko wymiarowi sprawiedliwości i wiarygodności dokumentów – z przykładami aktualnego orzecznictwa*
- 146. M. Jackowski**, *Procedury postępowania policjanta przy wypadku z udziałem pojazdu przewożącego żywe zwierzęta*
- 147. D. Cyma-Końska, R. Wójcik**, *Kontrola osobista a przeszukanie*
- 148. L. Dyduch**, *Znaczenie odprawy do służby prewencyjnej*
- 149. A. Twardo**, *Przyjmowanie i pobyt osób doprowadzonych do izb wytrzeźwień*

2016 r.

- 150. R. Kobryś, R. Kuchar, J. Kozłowski**, *Zasady ogólne stosowania urządzeń organizacji i bezpieczeństwa ruchu drogowego. Wyciąg z przepisów, wydanie II poprawione*
- 151. Ł. Wilczak, W. Kucyk**, *Ogniowy sposób inicjowania wybuchu*
- 152. A. Krajewska, D. Baj, R. Wróblewski**, *Immunitet dyplomatyczny – historia, zakres, obowiązywanie na gruncie prawa karnego i prawa wykroczeń*
- 153a. G. Perz, L. Dyduch**, *Wybrane akty prawne do realizacji zajęć dydaktycznych w zakresie służby prewencyjnej Policji. Część I*
- 153b. G. Perz, L. Dyduch**, *Wybrane akty prawne do realizacji zajęć dydaktycznych w zakresie służby prewencyjnej Policji. Część II*
- 154. A. Twardo**, *Policyjne izby dziecka – zarys problematyki*
- 155. K. Świerczewski**, *Wybrane zagadnienia dotyczące zatrzymania osób przez Policję*

2017 r.

- 156. K. Bakalarczyk-Burakowska**, *Ochrona praw autorskich materiałów publikowanych w Internecie*
- 157a. G. Perz, L. Dyduch**, *Wybrane akty prawne do realizacji zajęć dydaktycznych w zakresie służby prewencyjnej Policji. Część I. Wydanie II uzupełnione*
- 157b. G. Perz, L. Dyduch**, *Wybrane akty prawne do realizacji zajęć dydaktycznych w zakresie służby prewencyjnej Policji. Część II. Wydanie II uzupełnione*
- 158. E. Jakimiuk**, *Wybrane akty prawne z zakresu wstępu do prawoznawstwa oraz prawa karnego materialnego i prawa wykroczeń*
- 159. E. Jakimiuk**, *Wybrane akty prawne z zakresu przepisów karnych ustaw szczególnych*
- 160. L. Dyduch**, *Korzystanie przez policjantów z pomocy określonych prawnie podmiotów podczas wykonywania obowiązków służbowych*
- 161. R. Idzikowski**, *Instytucja świadka w procesie karnym*

162. **E. Jakimiuk**, *Wybrane akty prawne z zakresu prawa karnego procesowego*
163. **E. Jakimiuk**, *Wybrane akty prawne z zakresu wykonywania poleceń uprawnionych organów oraz udzielania pomocy i asysty*
164. **E. Jakimiuk**, *Wybrane akty prawne z zakresu procesowego prawa wykroczeń*

2018 r.

168. **M. Śmiałek**, *Mediacja w sprawach nieletnich (wybrane zagadnienia)*
169. **M. Wawryn**, *Doprowadzenie osoby do wytrzeźwienia – uprawnienia i obowiązki policjanta*
170. **J. Misiak, K. Smolarek**, *Wybrane aspekty instytucji świadka incognito*
171. **K. Rejmer**, *Urowadzenie dla okupu – rys ogólny i aspekty prawne*
172. **D. Golicki**, *Budowa i działanie broni palnej długiej. Pytania i odpowiedzi*
173. **Z. Mikulski**, *Rodzaje i sposoby oznaczeń umożliwiających identyfikację pojazdu*
174. **E. Jakimiuk**, *Część szczególna materialnego prawa wykroczeń – przewodnik i ćwiczenia*

2019 r.

180. **K. Świerczewski**, *Wybrane zagadnienia dotyczące doprowadzeń osób przez Policję – przepisy prawne*
181. **J. Kuźmiński**, *Współdziałanie patrolu dwuosobowego podczas zatrzymania niebezpiecznej osoby poruszającej się pojazdem. Wybrane przepisy prawne*
182. **K. Puławska, M. Komosiński**, *Zasadność legitymowania osób*
183. **M. Lis-Walewska**, *Pouczenie oraz mandat karny jako środki prawne reakcji na wykroczenia*
184. **C. Suszyński**, *Taktyka realizacji pościgów policyjnych*

2020 r.

191. **M. Śmiałek**, *Patologie społeczne – Wybrane zagadnienia*
192. **K. Rosłaniec, K. Franckiewicz** *Nowe uprawnienia Policji. Wybór przepisów*

165. **W. Weremko**, *Dowód osobisty „wzór 2015” – zabezpieczenia (opublikowane tylko w wersji elektronicznej)*
166. **M. Lis-Walewska, J. Golał**, *Wybrane wykroczenia i przestępstwa popełniane na wodach i terenach przywodnych*
167. **T. Midro**, *Bezpieczeństwo imprez masowych*

175. **L. Dyduch**, *Wybrane aspekty taktyki interwencji policyjnych – cz. I. Bezpieczeństwo*
176. **R. Nienałtowski**, *Organizacja i zasady funkcjonowania Przyjaznego Pokoju Przesłuchań Dzieci*
177. **E. Jakimiuk**, *Elementy wstępu do prawnoznawstwa oraz część prawa karnego materialnego i prawa wykroczeń – przewodnik i ćwiczenia*
178. **D. Chęsy, L. Dyduch**, *Żebractwo jako zjawisko patologii społecznej*
179. **M. Wysocka**, *Ustawowe znamiona wybranych wykroczeń przeciwko mieniu – tablice poglądowe z komentarzem*

185. **L. Dyduch**, *Wybrane aspekty taktyki interwencji policyjnych*
186. **J. Golał, D. Baj**, *Wybrane przestępstwa przeciwko życiu. Znamiona oraz aktualne orzecznictwo*
187. **J. Misiak, K. Smolarek**, *Osoba najbliższa w procesie karnym. Wybrane aspekty*
188. **M. Bojanowski, M. Śrubka**, *Zabezpieczenie majątkowe i tymczasowe zajęcie mienia ruchomego w postępowaniu przygotowawczym*
189. **K. Winnicka**, *Postępowanie z osobami znajdującymi się pod wpływem alkoholu*
190. **E. Ciborowska**, *Wybrane okoliczności wyłaczające bezprawność czynu i winę*

193. **A. Twardo**, *Obowiązki oraz prawa osoby umieszczonej w PDOZ*
194. **A. Twardo**, *Sprawdzanie osób oraz kontrola pomieszczeń w PDOZ*

- 195.** **A. Twardo,** *Wydarzenia nadzwyczajne w PDOZ – zarys problematyki*
- 196.** **L. Dyduch,** *Wybrane aspekty taktyki interwencji policyjnych – Część III. Realizacja interwencji wobec niektórych kategorii osób*
- 197.** **A. Łopuszyński,** *Poszukiwania osób zaginionych*
- 198.** **K. Lubryczyński,** *Szkolenie psa jako środka przymusu bezpośredniego*
- 199.** **W. Nawrocki,** *Policja w walce z uprawą konopi na podstawie polskiego ustawodawstwa*
- 200.** **A. Rogowski,** *Funkcjonowanie i wykorzystywanie systemów informatycznych w Policji*
- 201.** **R. Lewandowski,** *Instrukcja użytkownika terminala mobilnego BLUEBIRD EF500R oraz aplikacji SWD KLIENT MOBILNY2*

ISBN 978-83-62455-67-6